

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02208

NAKETE LIDER

Melech Ravitch

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

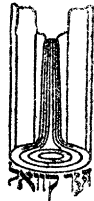
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

Austria

גערדוקט אין דער דריקעריי
האלפערין אין קאמפ.
ווין VII קאנדלגאמע 11

נאקעטע לידער מלך ראויטש

דער קוואל-פארלאג / ווין
קאאסערשטיווע
אסטילונג "קריטיק"
1 9 2 1

ד' י
נאקעטע לידער:

I
געזאנג פֿון געזאנגען

II
די נויט

III
שטארבען

IV
פֿרויען-נשמה

V
ליבע פֿון יחידים

VI
נאקעטע דיכטער-נשמה

VII
דעם לעסטערערס לידער

VIII
אין שמורם

IX
וועגעטאריש עוואַנגעליום

הקדמה

ה ק ד ט ה

איך בין נישט מעהר ווי דו, איך בין נישט ווינציגער ווי דו; נישט מעהר, נישט ווייניגער קלוג ווי דו! איך באלאנג, ווי דו, צו דער אומענדליכער אויסשפרייטונג, צום אומענדליכען געדאנק און צום אומענדליכען טויט.

נאָ, זעה די טרוקענע באַוואוסטקייט, וואָס פֿיהרט די ממשלה אין די ד' אַמזות פֿון מיין ביסעל אייגענס אין דער וועלט, און ווייס, אז דעם ווערט פֿון מיין ליד קען איך סיי ווי, וועסט מיך נישט איבערראַשען; זיין אומ-ווערט קען איך אויך, און זיין סוף נאָך בעסער ווי דו. די ערד גלייכט דאָך ממילא אַויס דעם חילוק פֿון גוף צו גוף, און אין דער צייט גלייכט זיך אַויס אונזער אַלעמענס גייסט.

וואָס איך האָב אין דער יוגנט דיכטעריש געשמאַ-מעלט, האָב איך "אויף דער שוועל" פֿון מיין דיכטער-וועג געזאַמעלט, דאָס איז מיר היינט אין אַלע אופנים פֿרעמד. "אין דעם מאָרגענשטערענס ליכט" (דאָסון געדרוקט אין אַ צוזאַמענהאַנג נור 17 געדיכטען) האָב

איך דערנרייכט א געוויסע פֿאָרס־זיכערקייט. דאָן איז געקומען דער קריג, די צייט פֿון אַבסאָלוטער הילפֿלאָג־זיגקייט פֿון אונז, דורכשניט־אינטעליגענץ פֿון אייראָפּאָ. אונזערע "גרויסע", די נביאים, זענען אַנמשוויגען גע־וואָרען, אָדער אַנטלאָפֿען אַהין, וואו די שווייצאַרישע מילך פֿלייצט — און אַליין, אָהן פֿיהרער, זענען מיר צוגעפֿאלען צום קלאָרען קריסטענטום אין אונזער אומ־קלאָרקייט. ביי מיר געפֿינטט אַ בילד דאָסן אין מיין נאָך געפיהלפֿולען, "רואיגענראָז", וואָס איז געוואַקסען דאָרט, וואו מיין איצטיגע וועלט שטעהט.

מיט אַ קלאָרען, באַוואוסטען, ראַדיקאלען און זיכערען וואָרף האָב איך מיך שפּעטער, איינמאל פֿאַר אַלע מאל איבערגעצייגט, צוגעשפּאַרט צו שפּיר־נאָזאַס מענשליך געענדיגטער קלאָרער וועלט. דער אמתדיגער מקור פֿון טוהן איז אין געדאַנק און אין גאַרנישט מעהר. עס איז מיין פֿאַקטישער, דערקענטער, נישט פֿאַנאַטישער וועג אין אָפּטימיזמוס צום גליק, וואָס אַלע אומ־ברחמנות־דיגע, נישט־צוקראַכענע לאַנג־קער מוזען איהם געהן.

די "פרעהיסטאָרישע לאַנדשאַפֿטען און באַלאַדען" (ביז איצט נאָך נישט פֿאַרעפֿענטליכט) זענען אַ מעהר קינסטלערישער אויפֿטהוּ פֿון מיין מסתמא שוין נאַנץ דערנרייכטער, פֿאַרמבאַהערשונג, מיין פֿאָרס־זי־כערקייט. דער ווילדסטער אַקאָרד פֿון די גאַקעמע לידער, אין אָט די גאַקעמע לידער בין איך גאַנץ; נישט מיין טאַט, נור מיין טוהת, נישט מיין ווערק, נור

מיין קערן, מיין פֿיכער און מיין רוה, מיין אָפטימיזמוס
 און מיין פעסימיזמוס, מיין באַציהונג צו דער וועלט
 און צו יחידים, מיין צוגריזשעמע שטאַט־נשמה, און
 די ליאַנע דאַרפֿישע לייווענד פֿון מיין געזונטער
 בענקשאַפֿט, וואָס וויקעלט זי איין, מיין געוויסען און
 דאָס, וואָס אַנדערע רופֿען ביי מיר: האַרץ, מיין סאַדיז־
 מוס, מיין נזירות, מיין גלויבען אָן דער רעוואָלוציאָן
 (אפילו אויך געגען שפינגאַזאַ), אין מיין עלעמענטאַרע,
 פֿון מיפֿען ווייה אַרויסגעשריגענע, ביטול פֿון יעדען
 מין רעליגיאָזיטעט.

מיין באַגעהר איז גליק; מיין גליק און דיין גליק, היינט
 שעפט עס אינזער פֿעהלערהאַפֿטער שכל מיט זיפֿען,
 דאָס וואָס ער דאַרף שעפען מיט זיכערע הענד און מיט
 מעטאַלענע בעכערס, ביז צום דנאָ, ביז צום סאַמע
 דנאָ.

אָט אין די לידער בין איך נאַקעט, נאַקעטער, סקאַלפֿירט.
 אינטער שפינגאַזאַ בין איך פֿאַרמיג געוואָרען מיט גאָט:
 און אינטער מאַרקס — מיט דעם בייזען הערשער:
 מענש. — די פֿאַרוויקעלטע קניפֿען פֿון פֿיזישען און
 גייסטיגען גליק בין איך שוין דערגאַנגען, ביידע. און
 בין שוין —

— איניינעם:

דער רייער עלעמענט פֿון דעם קומענדיגען מענש. דער
 תהו־ובוהו פֿון דער קומענדיגער וועלט, וואָס וועט איבער־
 שטרומען פֿון גליק, פֿון פֿאַמענין, פֿון קלוגשאַפֿט,
 און פֿון באַוואוסטער פֿאַראייניגונג מיט דער נאַטור.

און ווידער מיינע ד' אמות.

מיין ליד איז געענדיגט. די "נאָקעמע לידער" מיין
לעצטעס לידער בוך.

געוואויגען און געוואָרענען מוז ווערען!

צו די יונגפולסירענדיגע לידער-רייבער וועל
איך דאָך נישט מעהר געהערען. און באַוואוסט זיך
אַנדערצולעגען אין וואַרמליכען סוף אַרײַן פֿון אײַגע-
נער פֿאַעמישער גסיסה, וויל איך נישט! מיין גע-
וועזענע לירישע ליניע וועל איך נאָך דערגעגען.
צושרייבען, צודיכטען, ענדערן. — זאָל זי ווערען
נאַנץ, קלאַר, וואָס געהען מיך אָן די אימפּאַטענטע.
ליבעלאָזע אײַנמאַגיס-לצים!

מיט מיין ווילען בין איך געוואָרען, און מיט מיין ווילען
הער איך אויף.

צו אינזער ליטעראַטור, צו וועלכער מיין מזל און מיין
מאַמע-לשון האָט מיך צוגעבונגען, וויל איך אַוועקגע-
בען מעהר ווי מיין לייב און מעהר ווי מיין גייסט, און זי
דאַרף מענשען און ווערק — נישט לידער און פֿאַעמען.
אַנדערע פֿאַרמען שמורמען אין מיר און מראַגען מיך.
אומענדליכער געדאַנק, שמעה מיר ביי!

אין דעם

שטיין פון זכרונות.

וואָס דער רעגען און דער ווינד פֿון דער צייט
ענגערט אין איהם און צערשיט איהם אויף זאמט-
וויל איך איינקריצען:

★

דאָס געזאנג צו דער מאמע ערד
פֿאַר מיין טויטען מיין איינזאַמען ברודער.

די ליבע פֿון יחידים
פֿאַר מיין מאמען פֿאַר מיין ווייב אין פֿאַר מיין טאָכטער.

די דריי לידער פֿון דער גרויסער שטאָט
פֿאַר מיין ערשטען פֿריינד א. מ. פֿוקס.

דעם ציקל "שטארבען"
אין דאנקבאַרער דערמאָנונג פֿון 6 יוני 1919 פֿאַר אברהם זיינפלד.

דאָס ליבעס-ליד
פֿאַר ש. י. אימבער, דעם ליבע-פֿילען פֿיהרער דורך די יאָהרען
פֿון מיין ערשטער דיכטער-יוגענט.

איינזאַמקייט
פֿאַר מיין דוד קעניגסבערג.

די תּפּילה פֿון אַרעוואָלוציאָנער
פֿאַר מאַני לייב, פֿאַר דעם געליבטען מאַני לייב.

אין לייב קוויטקאָ זאָל אָננעמען
דאָס איינזאַמע ליד פֿון מיין לעבען.
פֿאַר אַ ווייטען גרום.

נעזאנן פון
נעזאנן נעז

געזאנג פון דער דערפֿולונג

און צו דערפֿולונג שטרעבט די קרעאַטור,
און צאַפעלט פֿיבערנדיג מיט אַלע אַדערן פֿון איהר לייב;
און די דערפֿולונג איז ליבע און לעבען,
און ס'איז די דערפֿולונג דער טויט.

אויף זיינע צוויי הינטערשטע פֿיס
שטעלט זיך דער בוהיי אויף,
אזוי ווי אויף צוויי מאַכטיגע זיילען,
און זיין געוואַלטיגער לייב איז ווי — אַ —
אויפֿגעקניפטער פֿייערבונד פֿון הונדערטטויזענד צונגען,
און זיינע לינגען
אַטעמען שווער, און צערייסען די לופֿט מיט אַ הויכען געבריל;
און זיין ווייב וואַרט אויף אַלע פֿיר צוגעשפּאַרט צו דער ערד,
און וויל.

אין אַלע צעהנטטויזענד צווייגען קניפט אויף זיך דער בוים,
סאַמע אין האַרבסט,
לאַזט דורך זיינע אַדערן שטורמען דעם ווינד,
און לאַשטישעט זיך אָן זיינע באַקעס,
און זינגט אָן אויסגעלאַסען ליד פֿון דער לוסט,
אין דער נאַכט.
אין דער זאַמען שפּרינגט פֿון יעדען בלאַט באַזונדער,
און לאַזט זיך פֿליהען איבער דער נאַכט,
זוכענדיג, זוכענדיג דעם שוים פֿון דער ערד.
און דער גייסטיגער מענש,
קניפט אויף די געדאַנקען אין זיינע נעכט,

געזאנג פֿון דער דערפֿולונג

ליידענשאַפֿטליך ציטערנדיג צום צוהערער זיין פֿריינד,
ווי דער זעכצעניגעהריגער צו דער צוואַנציגעהריגער
נאַקעמיגע גלידער.
אין די געדאַנקען
הויבען זיך אויף אויף די צוויי זיילען פֿון זיין ווילען.
און זענען ווי אַ אויפֿגעקניפֿטער פֿייערכונד פֿון הונדערטטויזענד
[צילען]
צו איין מקום־ווערען.

מאמע ערד

מאמע ערד,

באלאָדען מיט דעם אָנבליק פֿון זעלבסטמערדער
וואָס ליגען מיט אויפֿגעריסענע בייכער
אין אַ מויטענקאַמער פֿון אַ שטעטישען שפּיטמאָל,
מיט אויפֿגעמאַכטע גלעזערנע אויגען,
קום איך צו דיר.

ווער דען זאָל טרייסמען אין דער שעה פֿון דער נויט,
מאמע ערד?

מיין קול איז הייזעריג, מיינע אויגען רויטע
פֿון געשריי. ניב מיר אַ קבר פֿאַר מיינע מויטע
פֿון היינט און פֿון אַלע מיינע יאָהרען,
פֿאַר מאַמע־מאַמע, פֿאַר פֿריינד, פֿאַר ברודער און פֿאַר קינדער.

קינדער בושעווען אין גרינס פֿון דיין פֿרילינג,
פֿאַרליכטע שלאָפֿען אין דיין בעט אין זומערדיגע נעכט,
און דאָס ווייב טרעט שווער אויף דיר
בשעת זי טראַגט די קרעאַטור וואָס דו וועסט צודעקען אַמאָל.

איז טרוקען דאָס יאָהר,
מאָגער די פֿרוכט פֿון דיין קאָרן,
און דער קייזער שלעכט,
הויבען זיך אָן די רעוואָלוציאָנען אין דעם הונגעריגען פֿאָלק
וואָס וואַלנערט זיך אויף דיר,
און אין דיר ענדיגען די רעוואָלוציאָנען,
און דאָס פֿייערדיגע בלוט פֿון געשאַכטענע, געשאַסענע, געהאַנגענע.

מ א מ ע ע ר ד

פארפוילט אין דיין אומענדליך שווארצען לייב,
און ווערט צו מיסמ, צו גראָן און צו שוואַרצע ווערעם.

איבער ווייטע סטעפעס ציהען זיך די מייכען
אויף דיין געדולדיג לייב, מאַמע ערד.
און דער העכט פֿרעכט אויף דאָס יונגוואַרק פֿון די ווייסע פֿייש.
און שפּרינגט פֿון פֿרייד אַמאָל אַפֿיר פֿון וואַסערשפיגעל,
און גלאַטיג ווערט דאָס וואַסער,
ווייטער. —

דורך די הייסע פֿעלדער ציהט דער זומער-ווינד,
די טישערעדע לייגט און מאַלאַגירעט.
זיבט דער פֿאַסטוך די פֿאַסטזשקע צו זיך
און באַצווינגט זי;
אין דער אָסיענווינד באַצווינגט דעם זאַמען פֿון די ביימער.
און באַגראַבט איהם אין דיר, מאַמע ערד,
און פֿאַרגעסט —
אַבער אין פֿריהלינג קומט אויף די בליהונג.

די בעטלער פֿון דער גרויסער שמאַט
ווערען שכר מיט דעם אָפֿשיים פֿון דעם שענקפֿאַסט,
און געהען צו צום ברעג פֿון טייך,
און פֿאַלען אויף דעם פנים גלייך,
און אָטעמען אין שלאָף דיין שוואַרצען ריה, ערד!
און די משונעים טאַנצען אויף דיר
איידער דער וואַרעם פֿון געהירען-פֿוילונג וואַרפט זי פֿון די פֿיס.
מאַמע ערד.

אין אַנדערע משונעים שמאַרען מיט אַראָפּגעלאָטע, ווילדע אויגען.

מאמע ערד

אין צווייען איינגעבויען,
אָט, אָט צוצופאַלען צו דיר, מאמע ערד.

און אז דער בעטלער וואס בעטעלט פון שוועל צו שוועל
וויל פאַרצעהרען זיין בעטעל-ברויט,
פאַלם ער קניהענדיג אויף דיר, און שלעפט אפיר דאס שווארצע
[מעסער,

און שניידט, און קייט.
און צו וועמען דען זאל ער זיך צושטארען און מען טרייבט איהם פֿון
[שוועל צו שוועל,
און ער איז ביזו און וואלט צופליקט די ליידגע בעטעל-טארבע,
מאמע ערד?

די רייסענדיגע פֿערד פֿון שלאכטען קאָפען אויף
דיין וואינד-באָדעקט לייב.
און אין א דינעם שנרעל ציהט זיך דאס שווארצע, פֿערדישע בלוט
פֿון געוואַלטיגע פֿערד-פֿגרים און ווערט איינגעזאפט.

מענער זענען גרויס אין ווילד און רויה און ביזו,
און געהען נאָך נאָך אקעראייזענס אין נאך בראַנעס,
און האַפֿען,
און דער שווארצער פֿויגעל טרעט נישט אפ פֿון זייער ביזען שריט,
און פֿרעסט דעם אויפֿגעאקערטען ווארעם.

מאמעס באגראבען די קינדער אין דיר,
און קישען די קברים און ווערען ריהיג,
אין האפֿענונג אויף ווידער-פֿאראייניגונג מיט דער פֿרוכט
פֿון זייער לייב — אין דיר,
מאמע ערד.

מ א ט ע ר ד

אין דער צייט פֿון מיין חולאת בין איך צו דיר געקומען,
און געגעסען דיין ברויט, און געטרונקען די מילך פֿון דיין גראז,
און געווארען זאט און פֿעט און געזונד.
און איצט איז מיין נשמה קראנק און אויפֿגעריסען און בלוטיגט
זוך איך מיין טרייסט ביי דיר —

אז די נשמה בלוטיגט איז די זון קאלט,
און די שטערען פֿארשטעה איך נישט,
מיין פֿאלק קוקט ווילד און פֿרעמד ווען איך רעד און געהט פֿאַנאנדער,
קיין נאט האב איך נישט.
און קיין פֿריינד אויך נישט ;
ווייל אלע מיינע פֿריינד גלייבען אן נאט, און ווי קאן איך גלייבען
[אין זיי,
אז זיי אליין זענען שוואך און גלייבען ?
אבער פֿון דיר ווייס איך אז דו ביזט מיין מאמע
ערד.

נעם אן מיט ליבע מיינע טויטע פֿון היינט און פֿון אלע מיינע
[אאהרען !
די קלארקייט פֿון מיין גייסט וועל איך דיר אייגמאל געבען נאנט.
ווען איך וועל דערשפירען אין געהירען
דעם ערשטען, לייכטען טאנט.
פֿון שגעון —
דאס וואסער פֿון מיין בלוט צו דינע וואסערן,
דער שמויב פֿון מיין לייב צו דיין לייב ;
און מעהר בין איך נישט,
און קאן דיר מעהר נישט געבען
אין דער רגע פֿון טויט.

ד י נ ו י ט

נעם, ברודער אומגליק, אָן מיין רעכטע האַנד,
מיין לינקע וועט ארומגעמען דיך לייכט
שוועסטער נויט,
און בענש מיך צו די ווייטע וועגען פֿאַטער מויט,
פֿאַטער מויט.

פֿיהר ברודער אומגליק, פֿאַלגזאם מיינע הענד,
פֿיהר שוועסטער נויט, געליכטע שוועסטער דו;
און מיינע וועגען פֿיהרען דא און דארט,
נאך אפשר וואו,
איך זעה זיי נישט, איך וויל זיי נישט זעהן.

און מיינע וועגען פֿיהרען דא און דארט,
און פֿיהרען נישט צו גאט און נישט צו לייט,
און מיינע צילען זענען נאהנט און ווייט,
און מיינע צילען קען איך נישט.

וואָלד און מענער

ביימער בויגען זיך צום געטליכען ווינד,
וואס ווערט דורך פֿארנאכטיגע צווייגען געלינד;
ביימער דערקענען זיך, בויגען זיך איין,
פֿארשטעהען דאס זיין;
און זינגען אויס א געזאנג, א וואָלד,
און טרינקען די זון אין איהר טארגען־געשמאלט.
וואלד־פֿריהאוים־שמעהן, וואלד־שלאפֿענגעהן;
מאך צו די אויגען, אטעם טיף,
און הער דיך איין צו דער כוואליע פֿון ליכט.

מענער — שמרעקען זיך אין געטליכען ווינד,
און שלאגען מיט דארניגע קוסטעס בלינד,
מענער פֿארקענען זיך, קעהרען זיך אפ,
האנד קענען האנד, אין קאפ קענען קאפ,
און שרייען אויף אין אויבערשמען צער,
און בליקען בלוטמרי־ענדיג, בליקען שמאר,
און בויגען זיך אן, אראפ, אראפ,
האנד איבער האנד, קאפ איבער קאפ,
ערד איבער זיי, ערד אונטער זיי.

גאָט פֿון די אָרמע

און נישט קיין חידוש אָז זיי בויען הייליגע הייזער,
און הויבען זייערע טורעמס נאהנט צום הימעל,
און אויבען שמעלען זיי אַ צלם,
דעם עדות פֿון זייער אייביגען לייד.

און נישט קיין חידוש, ווייל די שרעק דערשטיקט זיי,
ווייל איינזאַם זענען זיי אין אלע גרעסטע שטעט,
ווייל ס'איז די לאַסט פֿון לעבען גרויס,
און שרעקיג די נשמה,
און זינדיג דאס לייב.

און נישט קיין חידוש ווען זיי זינגען תפלות,
און זייער אויג הויבט אויף זיך ערגעצוואו ארויף,
ווייל ס'לעבט אַ גרויסער יאוש אין די קליינע גייסטער.

און ווייל אַ גרויסער יאוש לעבט אין קליינע גייסטער,
האבען לייכט ווי קינדער זיי אן ענפער אויף דעם אויביגען סוד ;
זיי האבען זיך אַ מלכותדיגע מאכט געפֿונען,
אזוי ווי קנעכט-זיין איז געבוירען שוין אין זייער כלום און זינען,
און קענען גלויבען, ווייל זיי קענען זי נישט זעהען,
און קענען דינען, דינען,
צום פֿארענפֿערטען סוד,
און האבען איהם גערויפֿען :
נאָם.

אַקעגענאיבער פֿון טיין פֿענסטער

אקעגענאיבער פֿון מיין פֿענסטער וואוינט אַ פֿרידליך הויזגעזינד,
מיש און שמויהלען זענען ווייס, לערנט הויך א פֿלייסיג קינד ;
אקעגענאיבער פֿון מיין פֿענסטער וואוינט די רוח,
און פֿריהלינג איז —
און ערגעץ אין א קעלערשטוב טרערט די נעץ פֿון אלטע ציגעל,
קוקט מיט גרינע אויגען פֿון די ווענד,
שטרעקט אויס אוימוזכטבארע הענד,
און עמיץ ליגט דארט, דישעט זיך אין קראנקען הוסט.

אקעגענאיבער פֿון מיין פֿענסטער איז אַ שוואַלבענגעסט,
אויסגעקלעבט און אויסגעבעט, און האלט זיך אין אַ ווינקעל פֿעסט,
און יונגע צוויטשערן: מומר... מומר... מר...
און מומער הויך אין אויר פֿליהט אים פֿריי,
און פֿריהלינג איז —
און ערגעץ אין אַ יאטקע הענגען שטיקער טריפֿענדיג פֿון בלוט,
און אין דער מיט
שטעהט אַ ביזער מאן, און ציהט אַ ראפ אַ פֿעל
פֿון טויטען לאַס, עס הענגט אראפ אויף ביידע הינטערשרינע פֿיס.

און איך, —

איך האב געגעסען זאלץ און ברויט,
און האב געשריבען אויף א ווייסען בלאט
א ליד פֿון רוח און גליק,
און מיינע בלוטען זענען רוהיג, מיין נשמה זאט,
און נור דער גייסט איז נישטער, ווי אַ דיכטער-דענקמאל אין דער זון,
וואס שטעהט פֿארשמיינערט, ערענסט, מאהנענדיג אין שמוס.

אַקעגענאיבער פֿון מײן פֿענסטער

אַקעגענאיבער פֿון מײן פֿענסטער, אויף דעם בלאען האַרױזאַנט, איז
[דא אַ פֿרידליך דאַרף,
און ערגעץ דאַרט אין דאַרף טראַגט אויס אַן אַכצעניערױגע
דעם נײַנטען חודש שױן אַ קינד,
און וואַרט געבראַכען אויף די קומענדיגע טעג,
און גערען וואָלט זי מיט אַ זעג,
צערזענט די בלוטענדיגע בלום פֿון געכטליכער און
ליידעגשאַפֿטענפֿולער ליבע.]

דער דרייסיג יעהר־גער

מאן פֿון דרייסיג יאהר,
זון נאך מיטען טאג,
זעה, — לענגער ווערט דיין שאמען
און קעהרט זיך אום צו מזרח. —

מאן פֿון דרייסיג יאהר,
די וועלט איז שוין געוועזען דיין, — וואו איז זי?
וואו איז דיין ווערק אין איהר?
וואס איז דיין טאָט?
וואו איז דער חותם פֿון דיין איך
אין דעם אלטערנדיגען ווייב פֿון דיין וועלט?!

קנעכטישער, הינטישער, וויבערישער דא,
פֿאלג מיך, ס'איז נאך צייט אַ מאן צו זיין;
קויף אַ געזונטען רעדימער שטריק, בינד איהם ארום דיין האלז,
פֿארקניפ אַ שליף,
און הענג דיך אויף אינמיטען גאַס,
אויף דעם ערשטען לאמטערען,
די פֿיס און די הענד וועלען הענגען לאנג און שטייף;
פֿארקלערט, פֿאַעטיש-בלויליך, דענקעריש-בלאַם
וועט זיין דיין שמערען,
און פֿון דער שווארצער באָרד וועט רינגען אַ שוים אַ געדיכטער,
און אַ צונג אַ בלויע וועט כאַמבלען זיך אויף איהר,
פֿאַר ליימען אַ געלעכטער.

די דרייסיגיעהריגע

ווער וועט מיט דיר שלאָפֿען אין דיין איינזאם בעט.
בלאָנדע דרייסיגיעהריגע?
דיינע אבענדען זענען קאלט ווי דיינע פֿריהמארגענס.

דיינע העמדער זענען ווייס ווי קאלטער שניי,
באשטיקט מיט פֿראַסטי-בלומען זענען זיי.
פֿראַסט געהט דורך דיין גשמה,
און אָרעם ברענט דאס אבענדלעמפעל ביי דיין בעט.
און פֿארלעשט צאנקענדיג
ווי דער ראטאן אין דיינע הענד.

שלאָף הענגט שוין דער ווילען צו אַ מאן אָן דיינע בריסטען,
אין אָן דיין הימען העמערט פֿיכערנדיג דערפֿולונגס-ווילען,
און טהוט זיך אויס אן בושה אין די מרוימען
פֿון די איינזאַמע פֿרוכטלאָזע געכט.

ווער וועט אין די געכט די איינזאַמקייט פֿון דיין געלעגער שמילען,
ווער וועט דיך באשלאָפֿען,
בלאָנדע דרייסיגיעהריגע?

איך האב געזעהן אַ פֿרוי

איך האָב געזעהן אַ פֿרוי ביינאַכט אמאל,
אונטער די שוואַרצע בריקען פֿינ דער גרויסער שמואט,
פֿאַרקויפֿען ליבע ביליגע פֿאַר אַרימע מענער,
וואס זייערע פֿרויען זענען טויט, און זיבען קינדער וויינען אין דער
[היים].

געקלעבט האבען די ברוסטען איהרע געל און הענגענדיג אן די
[אַקסעל'ס דאַרע צווייגען,
ווי די אסיענבלעטער פֿון אַ לינדענבוים,
און האבען ווי די לינדענבלעטער אין דער נאכט געזימערט,
אין געפֿיהל פֿון קילער, אסיענדיגער ערד.

און ס'זענען איהרע ציין אפֿירגעשטאנען,
דורכזיכטיג, דורך דינע ליפענס קראנקער הויט
און דורך די שימערדיגע האר פֿון דער נאכטליכער פֿריזור,
איז דער שאַרבֿען פֿיג'נס קאַפּ דייטליך שאַרף אפֿירגעשטאנען.

אין אויף די ליפען האט זי שוין פֿון לאנג געהאט
דעם זיסליך־זויער, רויטען שוימיגען געשמאק פֿון טויט,
און אכט און דרייסיג פֿיבער שמענדיג אין דער נאכט,
און דינע פֿרעסענדיגע דראָטען אין דער ברוסט.

אין כ'האב געזעהן דאס פֿייער אינ'ם אויג פֿון איהרע געסט ;
היינט אמעמט נאך דער שאַרבֿען, ריהרט זיך דער סקעלעט,
און ס'איז די שוים נאך אכט און דרייסיג פֿיבער־היים,
און מאַרגען וועט זי קאַלט זיין אויפֿין וואַנצענפֿולען בעט.

איך האָב געזעהן אַ פֿרוי

אין כ'האב באטראכט דאס פֿייער אינ'ם אויג פֿון איהרע געסט,
וואס זייערע פֿרויען זענען שויט אין זיבען קינדער וויינען אין דער
[היים,

און כ'האב גינקלערט פֿון דעם, פֿון גאט געפֿאַרמטען ליים,
און פֿון דעם רוח-אלוהים, וואס האלט עס אויף סקעלעמען פֿעסט.

ישׂת אַמֶּרן ייִט

איבער דעם גייסט געוועלטיגט די נאכט,
רויט ברענען זייגע אויגען ביינאכט —
און אפגעהאקט רופט ער ביינאכט ווען ער וואכט :
אז—אז—הו, און דאס ווידערקול לאכט.

איבער דעם גייסט געוועלטיגט דער טאג,
דורך זייגע אדערנס האסטיגען שלאָג,
שלאָגט מענשענבארֶייאונג און לעבענסבאנייאונג,
אין אַ ווידערקול ענטפערט — אז—אז—הו—
בלוטמאָרדקלאָג —

כִּיהָאב לִיב דִּי נױט, דִּי בלאַסע פֿנימער און דִּי שװאַרצע הענד,
כִּיהָאב לִיב דאָס פֿאַלק, וואָס וואַנדערט דורך דִּי שװאַרצע שטעט,
וואָס איז פֿון גאָט אַוועקגעריסען און קען נישט דאָס געבעט,
דאָס פֿאַלק, וואָס העלזעהט, אַייגענמעכטיג, אַיינזאָם, אומדערקענט,
כִּיהָאב לִיב דִּי נױט, דִּי נאָסע וואַוינונגען און דִּי קעלערטרעפֿ,
דִּי בענקשאַפֿט, וועלכע שלאַנט מיט שלאַפע פֿלינגלען אָן דִּי שװאַרצע
[ווענד,

דִּי אַויגען, וועלכע זוכען אַייביג אַין דִּי ביכערס אומענדליכע בענד,
דעם גײסט, וואָס פֿלאַמט פֿון בליק אַרויס, ווי ליכט פֿון אַ הױלען
[קאָפֿט־שערעפֿ.

ש ט א מ־ ש ר ע ק

אין אומגעזעהלמע שטיכער, טרויעריגע, מינקלע, קוים באלויכמענע,
שמילע, ווייכע, ווייסע בעטען,
ווייסע מענשען, מידע אין ווי די וואָלשאַף נאך דעם שערען,
קראַפֿט־אָרומ־געשוירען. —

מערדער, מאך א גרויסען, ווייטען בויגען
אָרומ אלע מידע גאסען, —
מערדער, וואַרף אוועק די שאַרפֿע העק!
קעפּ דערציטערן אין שלאַף אויף ווייסע קישענס —
דערמאנענדיג אַ קאַלזשע פֿון בלוט.

טרוקעניש

מידע בלעטער רוישען, האַלבע, טויטע ווערטער,
די ערד איז ווייס, און די שטיינער ווייס,
ווי פֿון טויטע פֿנימער ווייסע ציינער.
די זאַנגען האַרען ווי די קינדער צו שפּייזן,
און טרוקענען אויס ווי זיי.

און די דינע וואַלקען זענען טרוקען ווי עקרות, אומפֿרוכטבאַר,
און וואַרפען אויפֿן הימעל-בעט זיך אין אַ שטילען צער,
און קומען צו דער קראַנק צוהיצטער זון און פֿרעגען מידע אָן —
איבער די פֿעלדער וואַקסט גיפֿטיגער מאַהן,
און די וואַלקען קוקען מיד מיט רויטע פֿאַרבען פֿאַר-דער-נאַכט.

און איבער די לינגען לינגען שווערע שטיינער רויך,
און קינדער ווערען טויט געבוירען הייער,
ס'איז איבער די זאַנגען
נאָמ'ס ברענענדיגער צארן אדורכגעגאנגען.
און שטוימע קרעכצער, לינגען-שפּייער,
וואס הויכען מיט פעסט,
האַבען געשאלטען נאָמ'ס ווייסע פֿייער, וואס פֿרעסט און פֿרעסט,
בשעת זיי האבען די שטויביגע פֿענסטער צוגעהאַקט.
ערגעץ אין פֿעררען שטאק, ערגעץ אין זיכעמען טראקט.

שוואַנגערע פֿרויען

ווען שוואַנגערע פֿרויען וויינען ביינאכט,
אויפֿגעשרעקטע פֿון האַלבען שלאָף,
וויינט גאט מיט זיי.

הויבט ער זיך אויף פֿון זיין בלאָ געטליך בעט,
וואַנדערט ער דורך זיין חלל ביינאכט,
לעשט ער די שטערען אויס
אין זיין געטליכען הויז.
און וועקט די ווייסע מלאכים אויף,
אז זיי זאלען שמילע תפלות טהוין.

ווען שוואַנגערע פֿרויען וויינען ביינאכט,
געהט איבער דער וועלט אַ פֿאַלענדיגער רוף:
מו—טער! —

הויבט גאט זיך אויף פֿון זיין בלאָ געטליך בעט,
וואַנדערט ער דורך זיינע רוימען ביינאכט,
און אַלע אַפגורנדען געניצען טיף,
און די מלאכים טהוען תפלה שמיל;
פֿילט גאט די אַפגורנדען, וויינט ער שטום,
זעהט ער אַ מוראדיגע טיף,
און שרעקט זיך פֿאַר זיין אייגען ווערק,
און הערט דעם רוף
פֿון כליפּענדיגע, וואַרימע בלוטען —
אין געטליכען אויפֿשריי פֿון שוואַנגערע פֿרויען.

די פארשטויסענע צו די אָרײַמע

איהר האט א טאמען, א שטוב און א קינד,
און האט אָן אייגען בעט,
און ווייס גערעט,
און אויף אייער קעך שטעהט א טאפ פֿון בלעך,
און פֿייער ברענט אונטער אייער קעך.
און אַז ס'איז אייך אומעמיג אין שטוב אליין,
קענט איהר אויף א ישעה צון אַ שכן געהן.

און אויך מיר האבען ווייבער, דאך אונזער ווייב,
פֿאַרקויפֿט אין די נעכט דאס צערמוטשעמע לייב,
און אז עס ווערט אונז געבוירען א קינד
דערטרענקען מיר עס אין אַ וואַסער וואָס רינט,
אָדער לאזען עס ליגען אין נאכט, רעגען, ווינד,
אין ווערען מיר קראַנק, ווערען מיר מיטאנאנד
מיט משיפֿערן אויסנומערירט,
און אין פֿערשטאַטשפּיטאַל אריין אָפּגעפֿיהרט.
און טאמער גיט טויט נאר אַ שאַרפֿערען בלאָז,
נעמט מען פֿון אונז שוין באצייטענס די מאָס — —
ביים לעבעדיגען לייב.

היימלאַזע

אַלמע מענער זענען פֿון שמוּרעם געכראכען,
אַלמע מענער ליגען אויף הוילער ערד.
דאס פנים אין-זיך-געקעהרט, בלאַס, טויט-פֿארקלערט,
די אויגען אָפֿען, דער בליק ווי אויסגעשטאכען.

און ווער עס האט געזעהן עס, דער האט פֿון צער אויסגעשריגען,
מיט ביידע פֿויסטען האט ער זיך צוערשט דעם בליק פֿארשטעלט,
און דאן מיט אויסגעשמרעקטע הענד זיך מיטען אונטער זיי געשטעלט
און איז פֿון צער ווי אַ קרייץ געפֿאלען, און לאנג געבליבען ליגען.

פּויל-לעבען

איבער די פּוילע דעכער פֿון לעבען,
פֿליסט ווייכער, ליליכער רעגען,
און אונטער די דעכער אַלטע שפינגעוועבען,
און אָפֿענע בעטען, און קראַנקע לייט.

די דעכער רינגען,
און די שפינגען אונטער די דעכער שפינגען,
און די קראַנקע אין די שטיבער ווינגען,
וואַרעמע טראַפען און שטויביגע שפינגעוועבען,
מישען זיך אויס מיט געבראָכענע שמראַלען.

און די אויגען זענען אָפֿען און זעהען,
און ס'שפּייען די שטימבענדער קראַנקהאַפֿטיג אויס
אימבארעכענטע רייד.
איבער די נעטער און איבער די לייט,
און איבער די פּוסטע פֿעלדער: צייט.

שטארבען

נאַכט אָהן רוה

אָ, עס זענען דאָ אַזויפיל אָפּענע וואונדען אין דער וועלט —

מענער הענגען אין די נעכט אויף צלמים
און שרייען דורכאיינאנד מיט ווילדע קולות
פֿון זייער צער אַרויס.

גליקליכער, רוהיג אָטעמענדיגער ביי דיין ווייב ביינאכט,
פֿון וועלכער זייט אין דער טונקעלקייט טראגען זיך די קולות?

קום לאמיר אויפשטעהן ביידע, לאמיר געהן
זוכען די מענער, וואס הענגען אין די נעכט אויף צלמים.
אַזויפיל, ווייח־פֿול מענשליך וואונדערנבלוט
טריפט פֿאַרלוירען איינזאַם אין דער טונקעלקייט פֿון נאַכטגראָז.

קום — האַלט דיך אין דער טונקעלקייט ביי מיינע הענד.

האַ? ביזטו שוין דא?

וואו? — דא? — הערסטו שוין די קולות אויך?

האלט מיך ביי די הענד;

איך וויל נישט בלייבען דא אליין ביינאכט

מיט די מענער

וואָס שרייען מיט ווילדע קולות

פֿון די צלמים אַראָפּ.

פֿון געבראָכענעם בליק

אין אַז דער טויש קומט געהנטער אַמאָל
צו אונזערע פֿיר-אין-צוואַנציג יאָהר
מיט בלוז-גאַס הוסט און דערשטיקען,
ווערען מיר בלאַס אונטער זיינע בליקען,
און פֿון זיין קאַלטען באַריהר פֿאַרשטיינערט.

אין אז ער קומט צו געהנטער אַמאָל,
און זעצט זיך צו צו דער אַרימער סעודה
פֿון אונזער ארעם ביסעל יאהר
אין הויכט אן פֿירצוואַנצען ודוי,
דערלאנגען מיר אזא בליק צו איהם,
מיר הונגעריגע, מידע.

אין עס וואַרפֿט זיך דער בליק, ווי אויף וועגו,
ווי דורך געכט,
ווי אַ שאַטען פֿון אַ פֿאַרנעהענדיג ליכט,
און אויף איינמאל פֿאַלט ער אַראָפּ צו דער ערד מיט אַ קרעכץ,
און צערברעכט.

איבער די מישען אין גרויסען קאפערויז
הענגט אן עלעקטרישער קאנדעלאַבער,
צווישען די מישען זיצען פּוּכּקע ווייבער,
קאָן מען גאנץ רוהיג רעדען פּוֹן אַלץ
מיט אזא מויד,
אפילו פֿון מױט.

אַבער אמאל קומט דערזעלבער געדאנק
פֿונ'ם מױט,
אזווי אַ קנאכטיגער מענער-אנדֿרוֿגֿיֿנוֿם
ביינאכט אין דיין בעט אריין,
סאַפעט ער קרעכצט ער און קעהרט זיך איבער
אלעמאל אויף אנאנדער זייט,
דרוקסטו זיך צו צו דער וואנד, אין עפעס אין דיר שרייט, שרייט —
דאכט זיך, דער זעלבער געדאנק —
א פנים נישט אין דער רעכטער צייט.

טויטע קינדער

עפעס אנדערש איז דער טויט,
ווי אן אויסגעשמרעקטער מאן, אויף א הויכען קאמאפאלק,
און ווי פיר געוואלטיג זשאַרענדיגע ווייסע ליכט,
און ווי גלאקען, וועלכע קלינגען און צושניידען מיט דער קלאַנג,
מיטען-דורך דעם וואָכענדיגען גראַהען טאָג.

דער טויט, דאס איז דאס קינדערשע געזאנג.
געזונגען אויף א ווייטען וועג, וואס ציהט
דורך האַרנסטיגע, זין-זינגענדיגע, לעצטע גרינע לאַנקעס זיך.
ביי מאַרוסיאַ-מאַרוסיענקאַס, דער דריי-יעהריגערס כויה,
איוואַשי, בלאַנד און באַרוועס, און בלוזקעפיג טראַגט דאס הילצערן-
[טרוימעלע ;

און די קינדער זינגען, זינגען,
איבער האַרנסט-זין-זינגענדיגע, לעצטע גרינע לאַנקעס.
און אז זיי האבען ביז צום שויער צוגעטראגען
מאַרוסיאַ-מאַרוסיענקאַס הילצערן-טרוימעלע,
האט דער אלטער קברן עם גענומען אין געזאָגט :
איך וועל עם שוין אליין באַגראַבען,
איך דארף איך קינדער מעהר נישט האבען.
און האט גענומען גראַבען
נאהענט געבען מלויט ;
דאס איז דער טויט.

עפעס אנדערש איז דער טויט ווי א פרוי, וואס ליגט אן אויסגע-
[שמרעקטע אויף דער הילער ערד,

טויטע קינדער

און ווי די ליכט צוקאפענס, וועלכענס סלאמען בויגען זיך ביי יעדען
[עפען פון דער טיר,
און ווי די ווייבער וועלכע קלאגען וואסער-יאמער טרערען-וואסער,
און ווי דער מאן וואס שמעהט אן איינזאמער, פארווייגטער, בלאסער
און ווי די קינדערלעך, וועלכע רייסען מיט די קולות איין די הימלען.

דער טויט דאס איז אַ מת, פון א קינד, א זיבענטאָגיס
אין א האַרבסטיגען פאַרנאכט,
פאַרשלאָגען אין א קעסטעל, וואס איז אכצען צאָל די לענג,
און געטראגען פון אַ אלטער פֿרומער באָבע
איבער פֿעלדער, ביז ארויס צום שטילען בית-הקברות,
וואו דער רעגען קלינגט אויף די מצבות
זיינע האַרבסטיגע געזענג.
דער טויט דאס איז אַ מת, פון אַ קינד, א זיבענטאָגיס,
אין דער נאסער קאלטער ערד פֿארשארט.
און אז די באָבע איז אהיימגעקומען, האט מען זי שוין אָפגעוואָרט
מיט א וואַרעם גלאַז פֿיל קאַווע און מיט זאָסטיג-שוואַרצען ברויט —
דאס איז דער טויט.

די משפחה ראויטש

און אז דו ביזט יונג געוועזען,
מוטער מיינע;
ווער קאן דאס פֿארשמעדיקן, פֿארוואָס דו ביזט מיין מוטער,
דו, און נישט קיין אנדערע פֿרוי,
און פֿארוואָס ס'איז אזא ווילדער צער
אפילו איינמאָל אין אַ יאָהר דיך צו געדענקען.

און צו דערמאנען אָן די געכט אָהן שלאָף,
ווען דער צער פֿון קינדערהאַבען האט אָן דיין לייב געשמויסען,
און ווען דער שריי פֿלעגט געהן דורך אַלע העלבלאָטמטענע שטיבער,
וואו דאס הויזגעזינד פֿלעגט וואַך־זיין וואַרטענדיג פֿול שרעק,
די האַלבע שטאָט איז אויפֿ־געווען, און דריי דאָקטוירים,
און די ניינציג־יאָהרען־אלטע באָבע שיינדעל,
און אז פֿאַרטאָג האָט דער רב געקלאָסט צום בעלזער אַ דעמעשע:
הינדע בת בלימה געווינט, בעט רחמים!
האָט שוין געוויינט אָהן א סוף
מיט דיר אין קימסעט אונזער דריטער ברודער.
מזל־טוב!

ווער פֿארשמעהט דאס מזל פֿון אַ נייגעבוירען קינד,
וואס וואקסט פֿונאַנדער ווי אַן איילבירט אין דער זון
פֿריי צו אַלע ווינטען און צו אַלע געכט.

היינט זענען מיר שוין גרויס
אַלע דריי
מיט מזלות אַלערליי
טיילס אויף דער ערד, טיילס אונטער דער ערד.

די משפחה ראָוויטש

מוטער,

דורך דיינע האָר גלאַנצט עם היינט ווייס,
איעדע פֿון זיי איז א סימן
פֿון אַ נאַכט פֿול צער-וואַרטען
אויף אַ ווייסען טאָג אין פֿענסטער.

ווידער איז נאַכט,

איך קען דיך,

ביי א פֿענסטער שטעהסטו שטאַר;
ווי א שוואַלב שלאָגט אָן זיך אָן דער שויב דער געפֿאַנגענער צער
אויף די פֿענסטער טריפט דער אָסיען קאַלט.
אַרום די קוימענעס פֿון אָפּגעברענטע הייזער וואָיעט ווי אַן אייגנאָץ
אַמער הונד

דער דאַרפֿישער ווינד.

דער טאַמע איז אַלט, מיד, זאָגט ער:

— הינדע, געה שוין שלאָפֿען, געה, דאַרפֿסט דאָך אויפֿשטעהן פֿריה.
געהט ער פֿריווען, צי די מירען זענען צו
און פֿאַרלעשט די ליכט.

און נור אַן אָפּגעריסען בלעכשטיק קלאַפּט אין דאָך,

אַלע עטליכע מינוט,

ווי דער גרויסער זייגער פֿון דער שרעק פֿון דער גאַנצער וועלט.

איז דאס קלאַפֿען,

און ווילד געהט אום אין שטוב דעם טאַמענס מידע, ערשטע כראַפֿען.

מיר אָבער, די זעהנען,

וואַגלען אויף דער ווייטער וועלט;

טיילס אויף דער ערד, טיילס אונטער דער ערד.

שוין פראוועט דער לעצטער וואָרעם זיין סעודה

שוין פראוועט דער לעצטער, שוואַרצער וואָרעם
אויף מיינע זיידעס ווייסען רוקען-ביין
זיין איינזאַמע סעודה —
און זאָרנסול שטרעקט ער אויס די דינע הערנער זיינע;
אָ, וואָס וועט ווערען מיט זיין אינטערעדיש לעבען,
וואָס וועט דער האַר פֿון אַלע וועלטען ווייטער געבען?

שוין איז מיין פֿאַטערס שוואַרצער קאַפּ
געוואָרען גראָה אינגאַנצען,
זילבערן גלאַנצען
זיינע אָסיענדיגע טעג.
ווייל גאַלדען גלאַנצט דער אָסיענגאַרטען,
איידער רויער שטורמוינד טרעסעט אָפּ זיין פֿאַרביגע דערמאָנונג,
ווילרוואַיענדיג ביינאַכט אַזוי:
דו שטארבענדיגער קלערט פֿון טויט און גאַרנישט מעהר,
פֿון טויט דו —
מיין פֿאַטערס מידען נאַקען
כויגט דער האַרבסט,
דער קאַסאַר איז שוין גרייט צום האַקען.
מיינע זיידעס בייגער זענען זיך צופאַלען,
מיין פֿאַטערס קאַפּ,
ביינט געהנטער זיך צו דער ערד אַראָפּ.

און איך —

איך בין מיט מיינע קינדערלעך אין גאַרטען היינט אַרומגעגאַנגען,
אין האָב געקלערט פֿון לעבענס וועלכע זענען איינגעגאַנגען.

שוין פראוועט דער לעצטער וואָרעם זיין סעודה

און אָווענט איז געוואָרען, איינזאַם איז מיר
מיט מיינע קינדער אויף דער וועלט.
און כ'בין אהיים־געגאַנגען,
אויף די טונקלע דריישטאַקיגע טרעם,
האַב איך די איינזאַמע יתומות מיינע
אויסגעהויבען צום האַרץ,
און געקוישט אין די גאַלדענע קעם.

פרויען-נשמה

ס ע נ ט י מ ע נ ט ע ן

צום אומעט אָפֿען, און אָפֿען פֿאַר טונקלער טרויער,
אזוי ווי ערגעץ א ווייטער טרויער,
פֿאַרנאַכט, אין דער זוף, אין ערגעץ א ווייטען, פֿאַרוואַרפֿענעם דאָרף,
איז מיין נשמה אמאָל, אַמאָל
אקעגען איהר ווילען.

אין פֿאַרחלומט ליגט זי מיט אָפֿענע אויגען,
ווי די קינדער אין פֿיבער, ביינאַכט אין טונקלע שטיבער,
וואו דאָס געוויין הענגט איבער דעם חלל,
אזוי ווי א שלייער אויף טרוקענע רויזען,
וואס שטעקען אַפֿיר פֿון אַ בילד אויף דער וואַנד,
א בילד פֿון א פנים, וואָס איז שוין פֿאַרפֿוילט
געוואָרען אונטער דער ערד.

און אומגעהערט, פּלוצלינג פּליחט עמיין פֿאַרביי,
ריהרט די פֿינסטערניש אויף, פֿאַלט דער שלייער אַראָפּ,
און די דערשראָקענע קינדער
וויינען אויף אויף א קול.

ט ר ע ר ע ן

איך וויין נישט קיינמאל,
מיין לעבען איז מיר נישט א קרייצער ווערט,
דיינס אויך נישט, געליכטער פֿריינד.
מענער לעבען אהן געוויין, טרעמען האַרט אויף דער האַרטער ערד'
אָבער ווען מיין קינד אין וויג בעמעלט נאך מיין פֿרעמדען בליק,
און הנעוודיגע גריבלעך זענען אין זיין בלאַסען פנימעל,
גיט עס מיר א ווילדען רים
און ווי א בלוטשטראָם געהט דער טרערענשטראָם
גלייך פֿון האַרץ.

איך וויין ניר זעלטען,
מיין לעבען איז מיר נישט אַ קרייצער ווערט,
אַזוי פֿיל ווי די גאַנצע האַרטע ערד.
אָבער ווען אַ יתום־קינד מיט דינע קאַלטע הענד,
בעמעלט ביי מיר אויס אביסעל צוקער־וואַרק —
און ווי איך גיב עס איהם קלערט דאס קינד:
וועט ער, וועט ער נישט? איז ער גוט, איז ער קאַרג?
און די דינע הענטלעך ציטערן אַזוי
אין אזא מיין אָרעם גליק —

גיט עס מיט מיין פֿילען האַרץ אַ וואַרק
צו דער הוילער ערד, ווי מיט אַ שווערען זאַק.
און ווי אַ בלוטשטראָם גיט דער טרערענשטראָם אַ גאָס —
און צון אַ מויער צוגעשפּאַרט,
וואַלט איך אויף אזא מיין ביסעל קינדיש גליק פֿון צוקער־וואַרק,
געוויינט אַ האַלבען טאָג אין מיטען מאַרק.

געפֿיהל פֿון איינזאמקייט

און אז דער רעגען נעצט דורך די קליידער,
אַז כּיגעה אמאָל ביינאַכט אָהן פֿריינד אַהיים,
און אז דער ווינד בלאָזט אין פנים אַרײַן,
געהט עם מיט קעלט דורך בלוט מאַרד און בײַן,
דאַן בין איך מיט מיר, און אַליין, אַליין.

דאַן בין איך מיט מיר און אַליין, אַליין,
דאַן שניידט דער ווינד פֿון דער איינזאמקייט,
דאַן קלער איך פֿון קברים און קלער פֿונים טויט,
און כּיהער אַן איינזאַמע רינווע וואָס רינט,
און איינזאַם שניידט אינים פנים דער ווינד.

וואס בין דען אויך איך? אַ רינווע פֿון בלוט,
איינזאַם אין שאַרפֿען לעבענס ווינד.
וואו וועל איך דען זײַן ווען צומאַרגענס וועט הויך,
אויפֿגעהן עפעס אַ טויזענדסטער מאָג?
הויך אינים זוג־שיין, זוג־שיין אין הויך,
און פֿון אלע גוטע פֿאַרגעסען אויך.

ד ע ר מ אן

וואָס האָט דען שוין דער איינזאַמער דער דערוואַקסענער מאַן,
וואָס האָט שוין אַלץ דערגרייכט?
דעם לעבענס נישטיקייט
שלאַגט אָן זיך ווי אַ ברייטע קייט
פֿון כוואַליעס אָן זיין שטערען,
און זיינע קינדערס וואַרימע טרערען
מאַהנען דאָס ברויט פֿאַר די נעכט פֿון דער ליבע —

אין די גלעזערנע טערמער פֿונים טרוים,
בושעוועט געוויטער,
און שווערע שפּליטער
פֿאַלען אין דער נאַכט אַריין.

וואָס זאָל ער טהון;
צינדט ער אָן אַ לאַמפּ
און רופֿט צוזאַמען זיינע פּריינד,
שטעלט אַוועק אַ קויש מיט זויערע עפעל
צום שיילען,
און נעמט זיך דערציילען
עפעס נישטיגס, ביליגס, עפעס וואָס צום לאַכען,
וואָס דען זאָל ער מאַכען?

אָסיען

אזא מין ליד פֿון טרויער, וואס געהט
אין אָסיען ביינאַכט אין טונקעלע שטעט,
מיט דעם איינזאַמען ווינד, וואָס וויינט און וועהט,
איבער די טונקעל-פֿאַררעגענטע נאַסען;
— אזא מין ליד קען איך נישט זינגען. —

אָבער אזא מין טרויעריג ליד,
וועהט קאַלט און שאַרף דורך מיין טונקעל געמיט,
און ציהט, אין ציהט
אַלע סטרונעם אין גייסט מיט טרויער אָן,
אלע בעכערס אין הארץ מיט טרערען אָן,
כאַטש כ'טרעף נישט דעם מאָן
פֿון אזא מין ליד.

שטנים נצחון

אַמאָל אָכער זענען פֿאַרהאַנגען טעג, —
אָך ניין נישט די טעג, נור די נעכט, די נעכט;
ווען אַ נעבעל ליגט אויף דעם גאַנצען לעבענס־וועג,
און אַלץ איז אַ מדבר, מדבר ביינאַכט.

סאַלצען פֿול רוה און מקדשים פֿול זין,
באַגראָבען אין נעבעל, ווי אין אַ געדאַנק,
וואָס אז מען קלערט איהם שטאַרבט מען דאַפֿין,
אין שווער איז ער, גראָה ווי דאָס בליי.

דערוועג דיך דאַן נישט צו מיר מיט דיין בוך,
פֿול לידער און בלאַנקען געדאַנק. —

ברענג האַלץ, מאַך פֿייער, גיב טרוקענע שיין,
אין קאָך אָב הייסען טיי.
און צום פֿאַרבייסען ניב אַ צוויי שטיקער
פֿון עכטען, ווייסען צוקער.

און נאָר געלעכטער

זאָג מיר, פֿאַרוואָס איז דאָס לעבען אזוי;
דאָס גליק איז האַלב און דאס אומגליק האַלב,
עס פֿאַלט דער בעכער מיט קוואַלוואַסער: גליק
אויס דער האַנד.

אין סאַמע מיטען דורשטיגען קוש,
און גלייך אזוי פֿאַלט דער בעכער מיט גיפֿט.

אין זאָג מיר, פֿאַרוואָס איז דער טרוים אזוי גרויס,
פֿליהט ער ארויס ווי צומאָרגענס די שוואַלב, —
(דאס גליק איז האַלב, און דאס אומגליק האַלב)
און די שוואַלב ווערט דורשטיג, און לאָזט זיך אַראָב,
און שוועבט אנידער מיפֿער און מיפֿער.

און אויך טויט איז טרוים, און אויך טרוים איז האַלב.

און נור געלעכטער, געלעכטער איז גאַנץ,
און איז דער נשמה'ס עקסטאַמישער טאַנץ,
און איז די בלוטענס העכסטע געזאַנג,
וויילדסט געזאַנג,
און שאַרף איז עס, שפּיציג און קלאָר און עס ווייַהט
אַרויף ווי א קוויטש צו יהוה —
און ס'איז נישט קיין נאָר דער אַלטער יהוה
און ער פֿאַרשמעהט
און וועה איז איהם,
דעם אלטען, נומען וועלטענשאַפֿער.

ש פ י ט ל - נ א ב ט

ווילדע געדאנקען, הוילע געדאנקען,
האלטען צוזאמען זיך, פליהען אין פליהען,
אזוי ווי די שוואלבען-חברותות וואָס ציהען,
סוף-זומער איבער דעם הימעל,
אָהן אויפֿהער, אָהן —

געדאנקען פֿון צער, מהנות אויף מהנות,
הונגערניגע נודניקעס-געסט,
פֿאלען אזוי ווי די היישרעקען-סעסט;
כמאַרע ארויף אין כמאַרע אראָפּ,
וואס איינע לאָזט איבער, דאָס פֿרעסט
די אַנדערע אָפּ.

די פאקעל ווילען

און אז עס מאכט זיך איינמאל, אז די מידע הענד,
לאזען זינקען אויף א רגע נור די פאקעל,
און זי ברענט.
זשאָרענדיג אזוי זיך, קיהלענדיג זיך ביי דער ערד,
קומען זיי שוין, קומען און פאלען צו
און נאָגען, נאָגען ווי די הונגעריגע שלאַנגען;
בלוטיגע הלומות, ליידפולע געדאַנקען,
וואָס זענען נישט דערנאָנגען
צון א סוף.

דאן לייג איך מיך אַנדער מיטען אויף דעם וועג;
און די שלאַנגען נאָגען אָן דעם לעצטען ווילען;
און מיט א פולען,
טרויריגען ליכט ברענט די פאקעל,
זשאָרענדיג זיך, קיהלענדיג זיך ביי דער ערד.

מיין טרויריג ליכט וועט זיך שוין היינט דערפולען,
די שלאַנגען נאָגען אָן דעם לעצטען ווילען.

טויטשריי אינמיטען גאס

דער וואָגען איז אייזען, די ציהזיילען דראָט,
דער וועג פֿיחרט איבער אַ פֿאַלקרייכער שטאָט,
און הונדערט-טויזענד מענשענבליקען;
איך וועל דערשטיקען, דערשטיקען.

און די מוסקולען איינגעשפּאַנט שאַרף,
איך ציה און ציה, און וואַרף מיך און וואַרף,
דאָס אומגליק רייט אויף מיר, און דאָס גליק ליגט אין וואָגען שווער,
און איך קאָן שוין נישט לעבען מעהר;
ווי דאָס דאַרע פּערד אויף וואַקלענדיגע בריקען,
וועל איך אנידערפֿאַלען און דערשטיקען.

דער נשמהס חשבון

נאך 11 יאָהר מיט 30 מענ,
צו פֿולע 36 יאָהר,
און 36 איז די אַרימע מאָס;
אַ קלוגער בעל-חשבון ווייסט עס קלאָר.

נאך 11 יאָהר, ווי איז דאס ווייט
4048 מענ די לענג,
4000 זונען-אויסגענג, פֿריינד,
4000 אונטערגענג.

אין רעכענן אפֿ דיר אלע מריבע מענ;
גערעכענט נומ, גערעכענט שלעכט,
כלייבט איבער 40000 אַלין,
שעה'ן זונגענליכט.

ל י ב ע
פּוֹן יְחִידִים

טעג פֿון יונגער ליבע

דער ריח פֿון ערד און פֿון ביימער, און פֿון יונגע ווינטען,
דער אָנבליק פֿון יונגע פֿרויען,
וועקט איבער מיין טויטע יוגענט;
און זי רייסט אויף די אויגען איהרע און לאַכט, און לאַכט,
און איהרע קליידער פֿלאַמערן אין ווינד,
און זי בוקט זיך קלויבט און בינדט,
זיבענפֿאַרבענפֿולע שטראַלען־בונטען פֿון דערמאַנונג,
און דו מוזט וויסען, אַז ס'איז מיין יוגענט,
געוועזען אַרים, טאַגטעגליך און פֿראַסם.

אין סיגעהט מיר אַזוי ווי די מייסטער, די טריימער,
וואס גראבען געוועזענע וועלמען ארויף —
אין טריימען ארויס
פֿון ערנעין א שווייגענדיג שטיינערנעם טרעפּ,
פֿון א געוועזענעם הויז,
פֿאַרגאַנגענע וועלמען פֿול וואונדער, פֿול וואונדער,
און דו מוזט וויסען, אז אויך יענע וועלמען,
זענען געוועזען טאַגטעגליך און פֿראַסם.

דאָס ליבעס-ליד

וואָס איז דאָס ליד? — ס'איז אַ בלוּמענבלאַט;
לייכט איז דער זון און פֿאַרנעהט איז דער זון.
אַך ניין — נישט דאָס ליד איז אַ בלוּמענבלאַט,
וואָס לייכט איז דער זון און פֿאַרוואַנעט דאָס זון;
דאָס זענען די טעג פֿון דיין לעבען.

אוי דאָס ליד איז אַ שטיין, אַ שטיין איז דאָס ליד,
צולאַסט פֿאַלמט עס שווער, און קאַסט אָפֿט אַ מרעה,
און ליגט אויף די שעהן וואָס פֿלאַמערען אין ווינד,
אזוי ווי בלאַה־פֿאַרביגע בענדער,
און לאָזט זיי פֿלאַמערען אין פֿאַרביגען בונד,
און לאָזט זיי נישט נאָך פֿון געדאַנק אין דעם ווינד.

ניין דאָס ליד איז אַ רייף, אַ שטאַלערנע רייף,
איז דאָס ליד,
און דו ביזט אַ קאַוואַל, און קאַוועסט געניט,
און שטעהסט אין דיין קוזניע ביים פֿינסטערען וועג.
און די ווענסלייט ברענגען די נעכט זייערע דיר, לייכטענדיג לעבען
[און ליבע,

און ברענגען דיר בונטען פֿון גליקליכע טעג:
— קאַווע אונז רייפֿען פֿאַר אונזערע טעג,
ווייל דייע מוסקולען פֿון גייסט ברענגען רוה,
פֿאַר שוואַכע, פֿאַר אַרימע, דרייפֿאַכע קינדער.

הויב אויף דייע גייסטיגע צאַנגען,
און דייע האַמערס הויב אויף.

דאָס ליבעס-ליד

און קאָווע פֿאַר אַרימע קינדער,
פֿאַר יעדען באַזונדער, פֿאַר יעדען באַזונדער
א רייף פֿיין געזאַנגען
פֿאַר לאַקערע בונטען, בונטען פֿיין טעג,
וואָס זענען פֿאַרנאָנגען.

א ש מ י ל ר ו י ז ע נ ל י ד

אין נארטען האב איך א רויו געזעהן,
איינזאם בליהענדיג, גליהענדיג רוים
אָבענדיס און מאָרגענס צום הימעל פֿליהענדיג
האט זי מתפלל געווען מיט איהר ריח.

אין נארטען בין איך פֿאָרליבט געווען,
איינזאם בליהענדיג האַרצען־גליהענדיג,
אָבענדיס און מאָרגענס צום הימעל פֿליהענדיג
האָב איך מיין יוגענדיס ליבע געזעהן.

דריי טעג האָב איך א רויו געזעהן,
דריי נעכט האָב איך צון איהר געבענקט.
איינזאם בליהענדיג, גליהענדיג רוים
האט זיך די רויו צו די ביהנען פֿאַרשענקט.

און ס'איז געשעהן אויף דעם פֿערדען מאָג,
האט אבגעבליהט און פֿאַרבליהט די פראַכט.
אין אין דערזעלבער זילבערנער נאַכט
איז גאָל געוועזען דער רויוענ־צווייג.

אויך דו געליבטע, מוטער פֿון מיין קינד,
אויך דו האָסט איינמאָל אזוי געבליהט,
אין זוגשיין געגילדט זיך און אבענדיס געגליהט;
געליבטע מוטער פֿון מיין קינד.

און זאָג היינט תפלה אין זילבערנער, נאַכט

א ש מ י ל רו י ז ע נ ל י ד

ווייל ס'איז דיין בליהונג און גליהונג דערפֿולט.
כ'האב בליהען געזעהן א רויו אין איהר פראכט,
כ'האָב זי שטאַרבען געזעהען בענקשאַפֿט-געשמילט.

און וויין מיט מיר היינט אין זילבערנער נאַכט,
צווישען די ביימער אויף א גאַרטענ-באַנק,
מיטען ביינאַכט אויף דאַרבליהמער פראַכט,
צווישען די ביימער וואָס וויגען זיך באַנג.

די ליבע
(פארדיע)

זי הויבט זיך אָן אין האַרצענס בלוט,
און ציהט אייך ביידע צו צום בעט,
די ליבע.
זי ענדיגט זיך אין קיהלען בלוט,
און ענדיגט זיך אין שלאָף אין בעט,
די ליבע.

זי וועקט זיך אויף אין מירעלס בלוט,
אין זעכצעהניעהריגענס,
די ליבע,
און ענדיגט זיך אין טייכען בלוט
אין קימפעט,
די ליבע.

און ס׳יאַמערט אויף א קול ביינאַכט,
די צייטיגע, די רוישע פֿרוכט
פֿון ליבע.

צייטיגע ליבע

צו דער גרויס פֿון דיינע אָטמענדיגע גלידער,
צו די שווערע קרייזען פֿון דיין ליב,
צייטיג ווייב,
אָטעמט די ליבע פֿון מיינע באַגעהרענדיגע לידער.

מעגליך ביזמא,
מיט א גאַנצען קאַפּ. איז העכער דיין געליבטער ליב פֿון מיינעם,
דיין ברוסט איז מעגליך, מוסקולאַרנע,
קינדער האָבען נאָך אָן איהרע רויזען נישט געזויגען.
אויסגעשטרעקט, באַגערענדיג ווי די ברוסט פֿון אַ ווילדער סאַרנע.

דו ביזט העכער,
אָבער אין די אַקסלען בין איך ברייטער ווי דו,
און אין די אַרעמס שטאַרקער.

אָבער די יונגען און די מיידען
פֿון אויזער ליבע,
וואָס זענען איצטער נאָך נשמות אין גן־עדן
וועלען לאַכען,
ווי דו, ווען דו האָסט אומפֿאַרשעמט און זינגענדיג מײַן שוימענדיגע
ליבע אויפֿגענומען אין דיין לעבען אינמיטען העלען טאָג,
און וועלען ברייטער אין די אַקסלען זײַן ווי איך,
און העכער נאָך ווי דו.

צייטיגע ליבע

זיס ווי דער זאמענגאם פולסירט דאס בלוט
אין מיינע אָדער'נס שווערער היץ —
איך האָב דיך ליב, געזונטע שלאַנקע מויד,
שעהנע, ברייטכיינערדיגע מוטיגע.

זעה, ווי מיינע קינדער לאַכען ווען זיי זעהען דיך,
אפילו דאס גאַנץ קליינע אין וויג.
ווער עס זעהט דיך איז פֿול פֿרייד.

וואס — ליבע — רעד נישט דאָסן.
עזות איז ליבע.

זאָלען אַלע לאַכען און וויינען און שמוינען,
קום צו מיר די נאַכט מיט מיר צו וואוינען;
דיינע ליפּען בייסען זיך זאַפֿטיג, הונגעריג ווי דאָרפֿיש ברויט.
פאַק, געזונטע מויד,
דיינע געליבטע גליקליכע קליידער
און טראָג זיי ארויס פֿון דיין מאַמעס הויז,
זאָל זי וויינען און שמוינען;
ביי מיר וועט דיר בעסער זיין צו וואוינען.

א יונגע שוואַנגערע פֿרוי

דעם בלוט אַקעגען,
דעם טויט אַקעגען,
אַקעגען דעם לעבען;
פֿון אונזער קינד. —

און האַפֿנונגען פֿון קאַרנפֿעלדער,
צו גאַלדענע זאַנגען אַקעגען,
דיין לייב איז געבענשמ און שוואַנגער,
און שוואַנגער איז מיין גליקליך געמיט.

שוואַנגער מיין גייסט און איבער דיין שמערען —
שימערט פֿילפֿאַרביג א נשמה ווערענדיג.
און איינגעהילט אין דעם אור־טרוים פֿון ווערען;
אַ לעבעדיגע מאַזאָיק פֿון דורכזיכטיגע פֿאַרבען.

פֿאַרנענגליך איז

פֿאַרנענגליך איז די ליבע, פֿאַרנענגליך,
אַזוי ווי דער הויך אויף די מיידעלשע וואַנגען,
אַזוי ווי די רויזען פֿון יונגע ברוסטען;
דאָסאַר בין איך ווייטער, ווייטער געגאַנגען.

פֿאַרנענגליך איז די פריינדשאַפט, פֿאַרנענגליך,
אַזוי ווי דער שימער פֿון יונגע ביכער,
אַזוי ווי דער כח פֿון נייע געדאַנקען;
דאָסאַר בין איך ווייטער אַן אייביגער זוכער.

דאָס לעצטע ליבעסליד

סע בויגען זיך די בוימער פֿון דער ליבע־שוין;
נאָך זומערמעג, נאָך מעג פֿון שמורעם,
און אין די ציימיגע פֿירות מאַקט דער וואָרעם,
מאַקט.

די בוימער בויגען זיך, סע פֿאַלט דאָס בלעמער־וואַרק,
און אַנדערע טרוימען, אַנדערע באַגעהרען ווערען;
באַלד וועלען אויפֿגעהן ווינטערדיגע, קאַלמע שמערען,
הויך.

וואס ס'איז געווען, איז שוין פֿאַרגאַנגען און פֿאַרביי,
סע איז געוועזען שעהן און האָט זיין ווייטען וועג גענומען,
שענער — ווייל עס וועט נישט קיינמאַל קומען,
מעהר.

קינד

אין אַ אָסיען-פֿאַרנאַכט
ווערט קיהל און טונקעל אין מיינע שטיבער,
צינד איך אָן אַ ליכט, און לעז די לידער פֿון מיינע פֿריינט.
קלאַפט עמיץ אָן, געה איך און עפֿען.
— אָ, דו מיין ליבער!

ער אָבער זעצט זיך אקעגענאיבער,
שפּאַרט אָן דעם קאָפּ אָן ביידע הענט;
בלאָזט אויס דאָס ליכט.
דערוויילע איז געוואָרען טיפֿע פֿינסטערניש.
— דו, זאָגט ער,

וואָס האָט דיר אַ ווייב געטויגט,
אז זי זאָל האָבען דיר אַ קינד אַ קראַנקס?
עס איז דאָך קראַנק. זיינע ביינדאלאָך זענען אזוי שמאַל;
און אַז עס לאַכט שוין יאָ אַמאַל, אַמאַל,
געפֿעלט מיר נישט זיין לאַכען.
אָט אזא קלייניס, לאָז עס גאָר איבער אויף איין מינוט
אויף אַ טיש, פֿאַלט עס אַראָפּ,
און אָט פֿון דעם קליינעם בלאַנדען קאָפּ,
קאָן געהן אַ גאַנצער בעקען בלוט.
און טאָמער פֿאַרקיהלט זיך עס, אָט אזא קלייניס,
קען עס דען אויסהאַלטען פֿערציג גראַד פֿיבער?
איין טאָג, אפשר —

ביינאַכט וועט עס דיר רעדען פֿון פֿיבער,
וועסט רייסען די הויט פֿון דיין לייב דיר פֿאַר צער —
און פּלוצלינג בלייבט דאס הערצעלע שטעהן —
איז אַלץ פֿאַריבער,

קינד

אַט אַזא קליינס ווערט באַלד ווי פאַרמעט געל ;
און די תכריכים־לעך — —
די גאַנץ, גאַנץ קליינענקע תכריכים־לעך — —

אָט דאָס זענען די איינגעפאלענע באַקען,
אָט דאָס די אויסגעפייניגטע רמ"ח-אברים,
אָט דאָס דער מקדש וואָס איז נאָך הייליג פֿאַרבליבען;
די כותל-מערה, וויינענדיג מיט ליכט-פֿלאַם-צער און שטילע טרערען;
מוטער.

דאָס איז דאָס לעבען און דער אינטערנאַנאָנאָ,
דאָס זענען נאָך טרערען און דאָס איז נאָך געזאַנג,
און ביי וואָס איז נאָך מער מיר צו וויינען פֿאַרבליבען?
מוטער. —

דאָס איז די פֿלאַם נאָך, וואָס קומט צישענדיג צו צום געוויסען;
דאָ, דאָ קענסטו נאָך מיילען דעם לעצטען ביסען.
דערמאָן דיר, אייטלער מענש!

מוטער מיינע! אויף אלע וועגען אין לאנגען לעבען,
קומט מיר אַקעגען דיין הייליגקייט,
אויפֿלייכמענדיג פֿלוצלינג, אזוי ווי אַמאַל נאָך אַ שלאָפֿלאָזער נאַכט,
דער גרויסער און איינציגער שטערען, אין העלער מזרח־זייט.

מוטער מיינע! געהיימער שפיגעל פֿון מיין באַוועגמען לעבען!
פֿון דייע אויגענס טרויריגען צער קומט אַ רוף,
וואָס טרעפֿט אין דעם וואַלד פֿון דער נשמה'ס מיה,
ווייט, ווייט ערגעץ די מעג פֿון מיין קינד־הייט.

מוטער מיינע! דורך דעם צער פֿון דייע טרויריגע אויגען,
זעה איך אַ רעגענשמילען פֿאַרנאַכט און אַ רעגענבויען,
ווייט ווייט איבער פֿאַרנאַכטליכע הימלען געשפּאַנט;
דער רעגענבויען פֿון מיין זיבענפֿאַרכיג לעבען.

מוטער מיינע! קיהל געהט אַ ווינד פֿון צפֿון און פֿון מזרח;
זענענפֿאַרנאַנג — די זיבען פֿאַרבען לעשען זיך אייגע נאָך דער
אַנדערער.

פֿוסט שטעהט דאָס פֿעלד און טונקלע שאַמענס פֿאַלען. —
מוטער — וואָס בין איך דען מעהר, ווי אַן איינזאַמער, טרויריגער
וואַנדערער.

נ א ק ע ט ע
דינטער-נשמה

וואָס איז דער דיכטער

וואָס איז דער דיכטער?
ווער סע וויל דער ענפערט צו דער זאך און שמיל,
איינער זינגט אויף!
דער בייזער אָבער שפייט.

און איך זאָג דיר אזוי:

וואָס איז דער דיכטער —
אַ שווערער וויין אין דער נאַכט פֿון דער וועלט,
די לעצטע טרייסט פֿון אַ פֿאַרלאָזטער אַלמער מוטער;
זי לייענט זיינע וואונדערליכע מעשיות,
ליינט די פֿאַרנעלטע לידער־בענד און די ראָכאַנען,
זיי שימען זיך פֿון מאָל־שטויב און פרושען מיט דערמאַנען, דערמאַנען.

ער איז דער זונה'ס פֿינקעלדיגער, שלאַנקער האָפֿנונגס־כוס,
פֿול פֿרישער ליבע, יונג און יעדענפֿאַלס אַזוי,
ווי ס'איז געווען און קומט שוין קיינמאַל מעהר נישט אויס.

דעם דיכטערס פֿעלדער זענען ער־מקלמ
פֿאַר געוועזענע וועלט־באַגליקער.
זיי וויינען אין דעם שאַמען פֿון זיין גאָרטענס בלעמער,
און קומענדיג צו זיך הויבען זיי פֿול צער אויף די האַק געדאַנק
און האַקען ווילד, און שווערע שטיקער;
שטיק פֿאַר שטיק, פֿון די געשניצטע מאַכטיגע זיילען, טרוי־באַלאַסטען,
וואָס זענען אויך אמאָל געוועזען מאַסען,
אויף די שיפֿען פֿון דעם ים פֿון זייער וועלטענליכע.

וואָס איז דער דיכטער

וואָס איז דער דיכטער —
דער וועלט'ס געוויסען,
שפּרינגט אום ביינאַכט אויף בלעכערנע דעכער,
וואָס לייכטען זיך אין ווייסען ליכט,
שלייכט זיך אַרײַן אין די מערמעלנע געמעכער
פֿון דעם זינדיגען געשלעכט.
רייסט פּלוצלינג אויף די טירען, און דער ווינד ציהט דורך די שטיבער,
האַקט זיי ווידער צו. —
דער שלעפּער וואָלגערט זיך אויף זיידענצייג,
זעצט אויף זיך און צינדט אָן א ליכט,
און הערט זיך איין — —
אָך — וואָס קאָן דאָס זײַן?
ווער געהט אין מיינע שטיבער אויס און איין?
ווער מאַכט די טירען מיינע אויף און צו? —

וואָס איז דער דיכטער —
דער וועלטען־שופּמא!
ציהט איין די ברעמען, פֿאַרבייסט די ליפען,
שניידט אויף דער וועלטס נשמה אויף אַלע איהרע פרטים,
און שפרעכט געוואָלטיגע משפּטים,
וואָס שפרעכען יעדען פֿרײַ:
פֿאַלשע רבנים, רוצחים־גלחים שטינקענדיג פֿון בלוט און זנות,
ביז
צו די בלוטמריפֿענדיגע בני־מלכות,
גנבים און גזלנים מיט לעדערנע פּנימער און טרוקענע הענד,
מיט קליינע און קעצישע אויגען,
אין יענע וואָס האַכען געשענדט און געברענט,
מכשפים, בלוט־זויגערס אין תּלנים,
ווייל אַלע, אַלע זענען משונעים.

וואָס איז דער דיכטער

און נור — איינעם פייניגט ער און משפט ער,
פֿרעגט אויס מיט אלע ברענעדיגסטע שאלות,
און פֿאַרקנידניגט מיט געוואַלטיגען התפעלות:
שולדיג!
און דאָס איז ער אַליין.

וואָס איז דער דיכטער —
די פֿרייד פֿון דער וועלט.
שמעיהט אויף באַניגען־טאָג און לאַכט,
ווילדע שלאַנגען־קנייטשען וואַרפֿען זיך אין די ווינקלען פֿון זיין מויל,
משוגעת־פֿרייד־שוים איז אויף זיינע ווייסע שורות ציין,
די פֿרויען פֿון דער פֿרייד פֿאַרשמעהט ער,
און אין דער נאַכט שטרעקט אויס די בוגרת איהר לייב צו זיין
[הייסען בלוט,
אַז זי רופֿט
דעם תליון פֿון איהר מיידעלשאַפֿט.

וואָס איז דער דיכטער;
רעוואָלוציאָן!
דאָס שטומע מויל פֿון דעם גראָהען פֿאַלק מאַכט זיך אויף אין זיין
[ליד,
און שרייט:
און די מלכים וואָס הערען דאס געשריי אין די נעכט פֿון משפט,
לאָדען אויף דאס געזיגד אויף פֿערד און אַנטפֿליהען,
אזוי ווי היות אין וואַלד,
ווען די שרפה וואַלגערט זיך נעהנטער, און נעהנטער,
ברעכענדיג אין רויטען כעס אוראַלטע בויםער.

וואָס איז דער דיכטער

וואָס איז דער דיכטער —
אַ וואָרעם וואָס איז שמיל צונאָנדגעקאָרטשעם,
ווען דעם נאַקעטען לעבענס בלוט־גאָס רינט,
דורך דעם לאַבירינט
פֿון זיינע אונטעראַיבערערדישע דרכים,
דורך וואַכע נעכט און דורך טונקעלע מעג,
ער איז פֿאַרשטיינערט איינגעשרומפּען און פֿאַרקלערט,
לינט איינגעצויגען אויף דער ערד,
און הערט
זיך איין מיט שרעק צו יעדען שריט וואָס קאָן איהם ווערען טויט.

וואָס איז דער דיכטער?
ווער סע וויל דער ענפֿערט צו דער זאָך און שמיל,
איינער זינגט אויף,
דער בייזער אָבער שפּייט.
און איך האָב דיר געזאָגט דעם נאַקעטיגען אמת.

די פֿרייד

אַט, ביי דער צעבראָכענער וויג
פֿון מיין גיי־געבוירענעם זון,
שווער איך דיר אַ שבועה,
אווילדע שבועה, ווי ווי דער ערשמער אדם פֿון אַ שוואַרצען וואַלד.
אויף דער פֿרייד פֿון לעבען שווער איך דיר אַ שבועה.

אַט, ביי די שמערן־קנייטשען פֿון מיין עלטערנדיגען ווייב,
שווער איך דיר אַ שבועה,
אז דאָס לעבען איז מיט פֿרייד
אויסגעפֿילט ווי די מיט־זומער־מעג מיט ליכט.

ביי די הונגעריגע שווער איך דיר,
און שווער דיר ביי די שטאַרבענדיגע,
און ביי די איינזאַם־אומגליקליך־פֿאַרליבטע,
און ביי די וואָס שטאַכטען אין די תּפֿיסות,
אין ביי די, וואָס שטאַרבען אלע שפּיטאַלעגע איינזאַמע מיתות.

— — — סתם

נאַריש זענען זיי!
ווי די קאַסטריטע אַקסען פֿאַר די שווערע לאַסטוועגען.

אַבער דאָס לעבען איז די פֿרייד אליין! —
אַזיסט, וואָס דען קאָן עס זיין? —

און ביז איך וועל הענגען,
אויף דער טרוקענער תּליה פֿון מיין לעצטען טאָג

די פרייד

וועל איך אויף אלע באַכענדיגע, בלוטפולע גלאַקען
פֿון געזונטע, דערהויבענע מענשענהערצער,
קלינגען די פֿרייד,
מיין פֿרייד
איבער מיין וועלט.

דער עגאצענטריקער

גאָט, דער שאַפֿער, האָט געשאַפֿען
מיך אודאי ווי עם קעהר,
פֿעהלען פֿעהלש מיר גאַרנישט,
וואָס מען מעג אין וואָס מען טאָר נישט
ווייס איך נישט;
מענליכקייט האָט ער מיר נישט געשטאַרט,
פֿרעג ביי מיינע ווייכער.

דער ווילדער שריט פֿון מיינע פֿיס
שרייט פֿון שריט צו שריט;
טהו, זיי, ווער, מוז!
אָן מיינע שווערע הענד ברענט ווילען.

וועלט, אומענדליך ווייב פֿון מיין אומענדליך ווערען,
זיי מיט מיר, ליג מיט מיר!
צום קאַלטען פֿענסטער נעה איך צו צו קיהלען
דעם פֿאַרכמאַרעמען שטורעם-שמערען,
נאַכט, קעלט, ווינד —

אויב עפעס דאַרף ווערען, זאָל עם ווערען
— גרויס —
מיט מיר, —
אָ, ווי גלויב איך אין מיר,
אָ, ווי האָב איך מיך ליב.

דער שטן און איך

— אָט דאָס ביסעל לעבען, אָט דריי ליטער בלוט,
און ביינער א בינמעל, און אויגען א פאָר,
און דאָס איז א שאַד גאָר, דאָס גאָר?
כא — כא —

— און דאָס ביסעל לעבען, פולסירענדיג בלוט,
ביינער וואָס שטרעקען זיך אויס צו דער זון, און אויגען וואָס
[לייכטען צון איהר,
און דאָס איז א שאַד מיר, אודאי, אָהן שיעור,
אָ צער, אָ!]

— אָט דאָס ביסעל לעבען, גערונגען ווערט בלוט,
ביינער — זיי וועלען צערפֿוילען, אויגען זיי ווערען צערפֿרעסען פֿון
[ווערים;
האַרץ, מאַגען, מיסט, געדערים.
און דאָס איז א שאַד — כא — כא —]

— און דאָס ביסעל לעבען, זינגענדיג בלוט,
און תמיד נור איינמאָל גאָר, אויסשטרעקען הויך זיך, ארויף צו דער
[זון,
איבער אלעמענס קעפ. איינמאָל הויך — איינמאָל און —
אָ אומענדליך, אומענדליך ווידער.

געוויסען

אזוי ווי אַ הונד פֿאַר דעם הינדשלעגערס שלינג,
אנטלויף איך פֿלינג
פֿאַר מיין אייגען געוויסען.
די אורען איינגעצויגען — און אויסגעצויגען
מיט אלע פֿיר איבער דער גאַנצענדיגער שטאַט,
ביז אין די שמאלע גאַסען, ביז צווישען צוויי הויכע מויערן,
איך סאַפע שווער, און קלער:
אַך איז דאס געווען אַ בעיע, אַ שויער. —

און פֿלוצלינג, דערלאַנגט עס אַ ריס ביים האַלץ
פֿאַרלוירען, פֿאַרלוירען איז אלץ —
און איך שריי, שריי נאָך איינמאל הויך נאָך דעם ריס,
און לעג מיך אנדער צום הינדשלעגערס פֿיס,
און ליג צו פֿיסען
פֿון מיין געוויסען.

דער מח האַמערט פֿאַר שרעק, פֿונקען גליהען פֿאַר די אויגען:
אַך — וואָלט איך איינמאל נאָך מיך אויסגעצויגען,
מיט אלע פֿיר איבער דער שטאַט — —
דער מח הויכט זיך פֿאַר שרעק, פֿונקען גליהען אין מייע הינמישע
[אויגען].

דער הינדשלעגער, איצט זעה איך, וואָס כּיהאב עס אָפֿט געהערט,
האַלט אָן אייזערנעם האַמער, פֿאַר אונז, די הינד, אַ תּלינים-שווערד —
און דער שאַרבען אויף מיין מח איז פֿון ווייכען קנאַכען,
וועט ווערען אזוי לייכט געבראכען,
און מח וועט שפּריצען אויס מייע אויגען.

געוויסען

איך ליג צו פיסען,
און לעק פול צער
די שטיוועל פֿון מיין ברענענדיג געוויסען.

נעם דײך צוזאַמען:

מוז!

און זאָג:

״מײן מוטער האב איך פֿון מײן טיר ליבהאַרצענדיג מיט כבוד
אַפֿגעוווּזען,

צו מײן ווייב האָב איך געזאָגט: כּיזט אַלט, אָפֿגעלעכט;
מײנע קינדער האָב איך איבערגעלאָזט אין זוגיגע טעג אין טונקעלע
[שטיבער,

לעכער האָב איך גענראָבען אונטער די פֿיס,
די באַרוועסע, גלויביגע וואַנדערער-פֿיס פֿון מײנע בעסטע פֿריינד,
פֿלײש פֿון סאַמעפֿיסיגע קעלבער האָב איך מיט אַ גרויסען געסט
באַשמעלט בײ אַ קעלנער אין אַ קאַפֿעהויז;
ווייל איך האַלט פֿון גוטע קעסט —
און געפֿרעסען האָב איך עס מיט ווייסער חלה,
בשעת גאַסען-קינדער האָבען צוגעטויליעט בלויע פֿנימלעך
צו די רעגענ-נאַסע, גרויסע שויבען
און געקוקט.

אָרימע אַרבעטער-מײדלעך האָב איך אָנגעהויבען
אָבער גוט באַצאָהלט.

און בין גענאַנגען דעם וועג פֿון אַ דיכטער פֿון פֿרייד
און פֿון דער ליבע צו אַלע קרעאַטורען,
פֿון קלוגשאַפֿט, קאָמוניזמוס און וועלט-גליק.

— ווי קאָן איך דיר דאס אַלעס גלויבען?
— אוראִי קאַנסטו! פֿאַר אַזעלכע מיני זינדען שמראַפֿט דאָך נישט
קײן שום געזעץ פֿון מערב און פֿון מזרח —

ח לף

און פֿון די עשרת־הדברות איז נישט אָנגעריהרט קיין אַלף:
און דאָך איז דאָס נישט אמת;
אָבער ס'איז אַ חלף,
און מאַנכמאָל דאַרף מען שניידען די נשמה מיט אַ חלף.

איינזאמקייט

ביהאָב אָנגעהויכען מיט הונדערט פֿרעמדע געזאַנגען,
און שמום געבליבען אינמיטען,
אַזוי ווי ביבין הונדערט פֿרעמדע וועגען געזאַנגען,
און אלע צום סוף געמיטען.
וועל איך מיר זוכען אייגענע וועגען.

און ווייל איך האָב הונדערט אייגענע וועגען,
מיש אלע פייגען תמיד ניי באַטרעטען,
און צו הונדערט נשמות מיך צוגעבונגען,
און נישט קיין מיטגעהער געפונען.
וועל איך אליין געהן דעם ליכט אַקעגען.

גריבלערס נשמה

נאכט.

מיפע וואַנדעלגענג.
לינקס פֿיהרט דער ווילען מיד, רעכטס דער געדאַנק.
גליטשט דורך מיין גייסט זיך ביי די ווענד אין לאַנגען גאַנג.
זוכט די טיר פֿון דער דערקענטניש.

נאכט.

דער גריבלער גריבעלט, דער זוכער געהט ווייטער,
שמילע, אומזיכערע טריטען שאַלען.
פלוצלינג שמיל.
בראָך — שאַרבען אָן אייזען,
שמיל יאָמערן.
טירען — אייזערנע טירען.

נאכט.

ערגעצוואו,

אויפֿגעריסענע פֿענסטערקוואַרטירען,
קלאַפֿען מיט ברעכענדיג גלאַז אָן זייערע ראָמען,
ערגעץ אין דרויסען, אפשר דאָ, דאָ איבער, אויף דעם העכסטען
[שמאָק אין שלאָס.
דורך אויפֿגעריסענע שוויבען דינער רעגענגאַס.
די לייכטענדיגע טיר פֿון דער דערקענטניש איז נישטאָ אין שלאָס.

נאכט.

און דער געדאַנק ווערט מיד,
און די מידקייט שלאָף,
און אין דרויסען טאָג.

שטן צופע לינקייט

ווי א געלעכטער דורך דעם קלאַנגען פֿון א טונקלער יודישער לויז
פֿליהט דורך אמאָל דעם זין א שאַרפֿער געדאַנק:
שקר אַלין, שקר, שקר!
און דאַן פֿאַלען זיי ארויס פֿון דעם וואָלד,
געדראַנקען, הונגעריגע וועלן,
און לויפֿען אום אין דעם שלאָפֿענדיגען דאָרף פֿון מיין נשמה,
זוכענדיג מיך,
און פֿון די באַהאַלטענסמע ווינקעלאַך פֿון דעם דערשראָקענעם דאָרף,
שלעפען זיי ארויס נאַקעטע, דערשראָקענע דערקענטנישען:
ווער ווייסט,
און אַפֿשר ווען איך וואָלט געוואַקסען אין דער מדבר,
וואָלט איך געמרונקען פֿון א מעגשליכען משערעם,
און איך וואָלט מיך אין מיין געצעלט פֿון לויטער מינער-פֿעלען,
געריהמט מיט איין-אין-צוואַנציג אָפֿגעהאַקטע קעס,
און מיט זיבען לעבעדיגע פֿרויען, וואָס איך וואָלט ווי די הינד
אַגעפֿייניגט,
און איך וואָלט מיך א יעדע נאַכט מיט אַן אנדערער פֿאַראייניגט,
אַז גרויס זאָל ווערען, שטאַרק זאָל זיין מיין ווילדער מדבר-שטאַם,
ווער ווייסט,
און פֿון דעם זיין ביז נישט-זיין
פֿון מיין לייב און פֿון מיין גייסט,
איז נור א מידער קאַמף פֿון פֿאַטערליכען ווילען,
געוועזען צו דערפֿולען,
אַ ענפֿער, ענפֿער, ענפֿער מיר,
צי איז כאַטת אַזוי גאַנץ געפֿאַנגען מיין נשמה
אין דיין געין.

שמן צופעליגקייט

לאַכענדיגע עלענדע צופעליגקייט!
פֿינסטערער ליץ!

דאָס שמילע דאָרף פֿון מיין נשמה וואַכט,
אין אלע פֿענסטער ברענגען דערשראָקענע ליכט,
און איבער דעם מאַרק
רייסען וועלף זיך איבער נאַקעטע דערקענטישען. —
און אויף דעם טיפֿען גרונד
פֿון מיין נשמה איז געוויין אין יאוש.

ווי קאָן איך דען אויף אזא אָפֿענער וואונד,
ווי קאָן איך אויף אזא גרונד,
זעצען דעם ערשמען שטיין פֿון דעם טורעם,
וואָס זאָל מיר געווערען דעם אויסבליק צו שמערען,
דעם אויסבליק אריבער דער גאַנצער וועלט?

דעם סטאָאיקערס ליד

און איידער איך האָב נאָך די וועלט סאַרמאָגט,
האָב איך פֿון איהר מיך שוין אפגעזאָגט,
צו יענע וואָס לעכצען צון איהר, מיין פֿריינד.

און כיגעה מיט די הענד אן די זיימען געשפּאַרט,
און ווייס, אז איינס איז, וואָס אויף מיר וואָרט;
דער טויט — מיין פֿריינד.
דער ליבער שדחן צווישען מענש און אייביגקייט.

כ'האָב א בעט, וואָס צום שטאַרבען, גענוג איז עס ברייט,
און א קבר פֿון העלישען פֿייער איז ברייט;
דערווייל אָבער לעב איך אין טאָג אריין.

און גלייך אזוי געה איך, און ווענד נישט מיין בליק,
און פֿון אלע כרוגענס ביים וועג טרינק איך גליק,
וואָס איך שעם עס מיט מיין רוהענעם בעכער,
און שלאָף שעם איך אָן מיר אַן עמער-מאָס,
און איך שלאָף מיך אויס אויף דעם גרינעם גראַז
פֿון מיין זאַרגלאַזיגקייט.

וואס ערטרין קליד

קוואלענדיג וואסער, שטראלענדיג וואסער,
אָ קוואַל פֿון דער ערד, אָ שטראַל פֿון דער ערד!
אין זונענשיין אויפשיינענדיג,
זיבענפֿאַרביג, אויביג!

סע ציהט די נשמה דעם ריח איין,
און וויל איהם אין בלוט צעפֿירען,
זיבענפֿאַרביג איז דאָס קרישטאָל־וואַסער־גלאַז,
און פֿאַרבט דאָס בלוט מיט זיבען קאַלירען.

העלגרינע בענקשאַפֿט ציהט אין בלוט אַריין,
בלאָה־פֿאַרביגע האָפֿנונג שליסט די אויגען מיין,
געלע פֿליס־פֿייערליך שלעפֿערן איין,
און לילאַפֿאַרביגער מרוים קומט אויף,
רויזפֿאַרבענע ליבע הילט איין, הילט איין,
און די ליפען מאַכען זיך אויף און קושען,
און קושען אומענדליך און זיגליך און רויט,
וואַסערס קרישטאָלענע פֿראַכט.

הויב אויף דיין גלאַז צו דער זון,
דו זעהן פֿון דער ערד,
טרינק ברודערשאַפֿט מיט דעם בוים מיט דעם פֿריינד,
וואַס ס'פֿאַלט אויף איהם דערוועלבער זונענשטראַל,
וואַס טרינקט מיט דיר פֿון דעמזעלבען קוואַל.

אומענדליכקייט

אויף אלע וועגען געה איך צו דיר,
אומענדליכקייט, אומענדליכקייט.
אויס אלע וואַסערן הויב איך אַפֿיר,
פֿאַרוואַנדערטע אויגען און קוק נאָך דיר,
און טרינק מיך אָן מיט דער שפיגעלשיין,
און טינק מיך ווידער איין.

אויף אלע וועגען געה איך צו דיר,
אומענדליכקייט, אומענדליכקייט.
אין אלע גייסטער בלייב איך א וויל,
און שים אַרויס צו דער זון ווי א פֿייל,
דורך דעם אויסגעשפּאַנטען בויגען,
דורך די ברעמען פֿון די אויגען,
און טרינק מיך אָן מיט גילדערנעם שטראַל,
און פֿאַל.

אויף אלע וועגען געה איך צו דיר,
אומענדליכקייט, אומענדליכקייט.
און וועל איך געבען אָס אמאָל,
נשמה־הויך דעם הויך דעם וויגד,
וואָס אויביג איז און וועהט
פֿון איין יאָהרמױזענד צום צווייטען,
וועט ער זי אויפהויבען, וועט ער זי טראַגען,
איבער טאָל און באַרג,
און וועט זי ברענגען צום בלעטערנױארק

אומענדליכקייט

ס'זאלטען בייער אין וועג,
און רוישען באַררייט;
אומענדליכקייט.

איבער שטאלן איראנישער דיאלאג

סוף-זומער. ווייטע דאָרף-אלעע. פֿאַר זיגענפֿאַרגאַנג.
מיט העלע, ווייטפֿאַרענע אויגען געהט דער מאַן.
נעבען איהם געסטיקולירט דער נאַר.

דער נאַר:

ציה דיין וואָרט צוריק,
עס האָט צעריהרט דאָס פֿייער פֿון מיין שטאַלן
און ס'קנאַקט אַצינד ווי טרוקען אָנגעצינדען האָלץ.
איצט איז קיין צייט מעהר נישט צוריקצורעטען.
איצט בויג זיך, קניה אויב דו ווילסט איבערבעמען!
עס ברענט דער שטאַלן אין אלע צעהן פֿינגער,
בויג אָן דיך, רמז פֿון דעם קליינעם גייסט.
אין ווילסטו נישט? —
אַקעגען דיר בין איך גענוג נאָך שטאַרק,
איך פֿייערבאַרג!

דער מאַן:

דו האָסט מיך שלעכט פֿאַרשטאַנען, פֿריינד;
הער נאָכאַמאָל די ווערטער מיינע, הער באַהאַרציג זיי.
דער אינדיווידועלער שטאַלן דאָס איז אַ זיפֿענבלאַז
אין אַ וואַסער גלאַז,
דאָס אָבער, וואָס מען רופֿט: נאַציאָנענשטאַלן ביי אייך,
איז אַ גרויסער און פֿאַרפֿאַרבער זיפֿענוואַסערטייך,
און אַלמע מענער, יונגע מענער, גראָהע, בלאַנדע, שוואַרצע לינגען
[אַרום איהם]

איבער שטאלן

און ראַיען, און בראַיען, און וואַיען,
האַלטען זיי לאַנגע, און געפאַרבטע שטרויען,
און בלאַזען די שוימיגע כוואַליעס.
און דייע ווערטער יונגער פֿריינד,
זענען ווייט פֿון דער פּראַכט,
אַזוי ווי דער טאָג איז ווייט פֿון דער נאַכט,
אַזוי ווי אַ גאַרטען פֿון אַ קוילען־שאַכט,
זוי איינער וואָס קלאַגט פֿון דעם וועלכער לאַכט.
נעם אָן מיינע ביידע הענד,
די מעגשליכע, די געזונטע,
און צעהל דעם פּולס־שלאַג פֿון מיין בלוט.
ווי בין איך קיהל, ווי בין איך קלאַר,
זיבעציג, נישט וואָר?

דער נאַר:

יא, זיבעציג.

דורך דייע ווערטער שטעכט די איראָניע,

פֿאַרלוירענע נשמה דו!

זעלישער גאַסען־רינגען־שלעפֿער!

אַכצעהן מיליאָנען שטימען אין מיין הייליגען האַרצענס־מקדש רופֿען:

צערײַס דעם לעסטערער פֿון דיין דור!

און כּזאַג דיר: היט דײַך היט!

דאָס פֿייער גליהט,

און שוין טריפֿען

פֿייער־טראַסען אין די אָדערן פֿון מיינע הענד!

דער מאַן:

יונגער פֿריינד!

די עפעלביימער האַבען הייער

איבער שטאלן

געוואָרען רייכע פֿרוכט,
דאָס ברויט איז ביליג,
איבערפֿול אַיערען קלוגען מענשענס שייער,
און נאָך שיינט די זון,
ווי נישט אין אָסיען־צייט.
די שעהנע מיידלעך זענען עלטער מיט א נאָטגעבענשטען יאָהר,
און זענען אזוי שעהן געראַטען,
ווי די רויטע עפעל דאָ אַקענען־איבער אין דעם גאַרטען,
און כ'האַב געהערט, אז דיכטער דוד קעניגסבערג
האַט צו דער וועלט אויך הייער ווידער,
געשיקט זיין איבערפֿולען האַרצענס גרום
אין א נייעם בוך מיט וואונדערליכע לידער.
אָ — נאָך איז שעהן די וועלט און פֿול,
מיט יונגע מיידלעך וועלכע ברענען אין פֿאַרנאַכטען שטיל,
ווי דאָרפֿישע פֿענסטער,
און מיט שוואַרצען ברויט, וואָס שמעהט געשטאַפעלט ביי דער
[וואַסער־טיהל,
און מיט באַרענ־אויבסט וואָס עסט זיך זאַפֿטיג זיס און קיהל,
און מיט לידער אין א וואונדערליכען סטיל.

דער נאָר:

(אין שווייגענדיג געגאַנגען:
און איידער די פֿאַרנאַכטיגע זון,
האַט צו זינקען אָנגעפֿאַנגען,
און זיך איבער בערג און ימים ווייט פֿאַרקליבען,
איז זי אין זיין נשמה אויפֿגעגאַנגען,
איז ער מאַן געוואָרען און געבליבען.)

הימנוס צו דער רוסישער שפראך

באַרגארויף, באַרגאַראָפּ, געהען דייע ווייטע לאַנגען,
און וויגען זיך אין בלאַע רויטע ווייסע בליהמען פֿול מיט אינערליך
געזאַנג,
אַ, זיי דערמאַנען,
דער נשמה דעם געזאַנג.

מענש און וועלט־פֿאַרגעסען וועהט אויס דייע רייכע קעמפעס גראָן,
געליכטע רוסישע שפראַך.
פֿון פֿרעמדער וועלט בין איך, און בין געגאַנגען אויף דיין ווייטען
[שליאַך,
וואַלד אויס, וואַלד איין,
און בין אין דייע פֿראַכטען אויפֿגעגאַנגען.

און אין דייע גרויזאַם־לאַנגע ווינטער־נעכט,
אויף דייע ווייטע, ווייסע שליטען־וועגען ווינטער־וועגען,
ווייסע ווינטער־לאַנגען,
חלום איך די פֿייערדיגע דרייגע־שפאַנגען,
פֿון דיין וועלט־פֿאַרגעסענדיגער ליבע,
געליכטע שפראַך!

פֿרוי מיט פֿינסטערע אויגען און שוואַרצע צעפֿ,
איך בין א פֿרעמדער מאַן, און שמעה ביינאַכט אויף יענע טונקעלע
[טרעפֿ,
וואָס פֿיהרען צו דיין ווילד געמאַך,
געליכטע שפראַך!

ה'טנוס צו דער רוסישער שפראך

פֿרוי מיט פֿינסטערע אויגען אין שוואַרצע צעם,
פֿאַר דיר פֿאַרגייגען זיך פֿיל שטאַלצע מענער־קעם,
אַנטפֿלאַמט אין ליבע אין די שטאַרקסטע מאַנעס־יאָהרען.

הימנום צו דער פֿראַנצויזישער שפראַך

איבער די אַנטבלעטערטע כולואַרען,
שטאַרען

די ביימער מיט געשטאַרבענע צווייגען,
ס'איז ווינד און נאַכט און שווייגען
ארום.

און גור אין ליכט פֿון יעדען צעהנטען שטראַל-לאַטמערען,
וואָס לייכטען זיך, ווי אין פֿאַרכמאַרעטע אָסיען-נעכט
זעלמענע שטערען,

ציהט זיך א שאַטען איין און אויס,
אין דער נאַכט.

איינער פֿון אַכצענהונדערט אַכט-אין-פֿערציג,
און געהט גלייך,
ווי פֿיכערנדיגע דערמאָנונג.

קינדהייט ווערט וואָך . . .

מוטער, ווינטערנעכט, זיבענבענדיגע ראָמאַנען,
דיאַלאָגען שעפּטשענדיגע,
אומפֿאַרשטאַנען,

בענגשאַט צו דער ווייטער וועלט,
פֿרעמדע שמעט,

ליבע צו פֿרעמדע פֿרויען,
הענד פֿון וואַנדערער אין שמילען ליבע-נעכט,
איבערגעשטאַנענע תּפּיסות,

פּוסטע תּליות,

און פּאַמעטישע נביאות,

אויף דער וועלטבאַפֿרייאַונג דורך רעוואָלוציאָן!

הימנום צו דער פראנצויזישער שפראך

בלאנקבליצענדיגע טעאמערוואלען,
צארטע פרויענקעס
און זעקסשטאקהויכע טרעפס,
וואָס פֿיהרען צו קאלטע זעקסקאָנטיגע מאַנסאַרדען,
און אויסגעקיהלטער רויך פֿון נערוועזע פּאַפּיראַסען.

קינדהייט ווערט וואָך,
יונגע פֿרויען,
חלומות פֿון פֿאַר דעם ערשטען קינד,
גי דע מאַפּאַסאַן,
חלומות פֿון פֿאַר דעם ערשטען קינד,
נישט דערלעכטע ליבע שפינט,
דעם לעצטען שפינוועב-שלייער,
נאָך רעדען אַנדערש די ליפען,
די שפּראַך פֿון חלומות,
איידער עס וועט די ליפען באַצוווינגען
דאָס מאַמע-לשון,
מיט טרערען, מיט בלוז און מיט געשריי.

געליכטע שפּראַך דו, פֿון אייראָפּאַס טעטראַפּאַלע,
דער שטן פֿון אַכצענהונדערט-אַכט-און-פֿערציג,
קושט דייע זינדגעהילטע, זיידגעקיהלטע הענר,
געליכטע אייביג אַכטאונצוואַנציגעהריגע,
אויף דייע פּאַרפֿומירטע אַקסלען,
און אויף דייע שלאַנקפּריזירטע האָר,
ברענט דער קוש
פֿון די זיבענטווענר, די געליכטע דייע,
אויביג פֿאַרליכט
אין דייע אַכטאונצוואַנציג יאָהר.

דאָס אייזאַמע ליד פֿון מײן לעבען
צו זינגען מיט אַ מאָנאַטאַנעם ציגיינדישען סטעפֿ-ניגון

צווישען לויטער קראַנקע איינער אַ געזונטער זיין,
איז זאָג איך דיר, א ווילדע, אזא ווילדע פיין.
צווישען לויטער ווייגענדיגע איינער לאַכען
קעהר צו די אויסטערלישע זאַכען.
צווישען לויטער קלאַגענדיגע איינער זינגען,
אַז די אויסגעשפּאַנטע פּויקען־טאַצען זאָלען פּלאַצען,
און די זילבערנע קנעס זאָלען קלינגען.

גערווען טאַנצען א טאַנץ ארום מיר, מוחות צאַפּלען, הערצער ניסען
[זיך אויס:]

מענער אין ווייבער־הויט, ווייבער אין מענער־הויט.
שרייען אין כאַרען: בראַ—אָ—ויט, ברויט!
און האָט עס דאָס ברויט, דאַן וויל עס מילך,
און האָט עס די מילך, פֿאַרלאַנגט עס נאָך פֿלייש,
און האָט עס דאָס פֿלייש, דאַן וויל עס דעם שם —
דאַן זינגט עס, און ס'איז א וויסטער געשריי —
נעם מיך אייביגקייט, נעם,
עס מיך אויף!

צווישען לויטער קראַנקע איינער א געזונטער זיין,
איז זאָג איך דיר, א ווילדע, אזא ווילדע פיין.
צווישען די אבליים — לאַכען —
אַ, ווי טאַנצען די גערווען־כערען א טאַנץ אין פֿאַרביגע בונטען,
איינמאל ארויף צו די הייכען אויבען, און איינמאָל אַראָם צו די
גרוינטען אונטען;

דאָס איינזאַמע ליד פֿון מיין לעבען

א דו געמיינער אכזר פֿון א נאָט!
איין איין בינטעל פֿון די נערווען אויפֿיל צער, אויפֿיל לוסט,
און אזוי ווייניג זינד, שולד, פֿאַרברעכען; דו אכזר פֿון א נאָט!

צווישען לויטער בלינדע איינער זעהענדיג,
איז אויך מיר נישט א בליק.
צווישען אט די לויטער בערען טאַנצענדיג אויף נערווען-שטריק,
איין ציגיינער — —
צווישען לויטער האַלבגעשטאַרבענע איינער פֿול מיט לעבען,
צווישען לויטער בערען איין ציגיינער
איינער —

דוין, דוין, דוין, דוין, דוין — בוך — פֿויקען די טאַצען אין די
[קלינגערס קלינגען.]

מאַניפּעסט צו די נראַפּאָמאַנען

ווער סע קען נישט מיטגעהן, דער איז קראַנק,
און ווער ס'איז קראַנק דער זאָל עס אונז געזונטע זאָגען,
זאָל אויפזעצען זיך אויף א וואָגען,
און זאָל פֿאַהרען דורך זיינע קראַנקע יאָהרען.

ווער סע קען נישט מיטגעהן, זאָל זיך נישט פּלאַנטען פֿאַר די פֿיס.
דער זאָל נישט וויינען, זאָל נישט סאַפען,
אַז ס'זאָל דאָס האַרץ דאָס קראַנקע אין איהם קלאַפען,
דער זאָל עס אונז געזונטע זאָגען,
זאָל אויפזעצען זיך אויף א וואָגען,
און דער זאָל פֿאַהרען דורך זיינע קראַנקע יאָהרען.

ווייל ס'איז די צייט געגליכענט צון א וועג,
פֿון צווישען צוויי נואַלדאָווונע, אויביגע שמעט,
וואָס איינע פֿון זיי איז דער עבר,
און איינע איז דער עתיד.
און אונזער מחנה איז געגליכענט צו דעם דור פֿון היינט;
און מיר געזונטע קלערען שאַרף און קלערען קלאַר,
און אונזער צייט געדויערט העכסטענס צוואַנציג יאָר,
און מיר זענען מחויב דאָך פֿאַר אונזער דור,
מקריב זיך צו זין.

און ווער סע קען נישט מיטגעהן דער איז קראַנק,
דער זאָל נישט רעדען און נישט וויינען באַנג,
און אונז נישט שמערען לאַנג,
זאָל אויפזעצען זיך אויף דער פֿיהר און פֿאַהרען.

מאַניפּעסט צו די גראַפֿאַמאַנען

דורך זיינע קראַנקע יאָהרען.
מיר מענער אָבער, ווילען איינגעשפּאַנטע געהן און ווילען ציהען,
און נישט שפּאַרען ווילען מיר קיין מיהען,
מיר ווילען קעמפּען און געווינען,
מיט דעם כלי-זין פֿון געזונטע פֿינעף זינען.

די וואָס לעזען נישט קיין לידער

ליבער איז מיר שוין דער מאָן, דער גייסטיג שוואַכער,
וואָס געוועלטיגט איבער א סאָר האַרמע, מוסקויליאַרנע הענד,
און געוועלטיגט איבער ניינציג האַרמע יאָהר,
און איבער מחנות ווילדע שקצים און געזונטע שיקסעס, ביז צום
[פֿערטען דור,
וואָס איז אַן אַרבעטאָרער אין אַ שטיינבראָך,
אַדער פֿערדקנעכט אין אַ גרויסען גומ.

ליבער איז ער מיר, ווי דער קראַנקער למדן, וועלכער גרינעלט איבער
[אַלטע ביכער,
היינט האָט ער אלע וועלטענרעמענישען אויסגעלייגט,
אין מאָרגען איז ער מיט זיין אייגען ווערק נישט זיכער,
און איבער זיינע אַכט-און-צוואַנציג יאָהרען
ליגט אַ שאַטען פֿון דעם טויט,
און מיט ציטערדיגע קלוגע, קראַנקע פֿינגער
פֿיהרט ער אומעטיג צום טויל דאָס דינע ברויט,
און קען די פרויען גור פֿון מילדע דיכטערס לידער,
נישט פֿון זיין אייגען שטרויען נאַכטגעלעגער;
אז איז אַ צערטרענער
פֿון קולטור, פֿון עטהאַס, גייסט אין פֿון באַצילום פֿון דער לונגענקרענק.

דאָסאַר איז ליבער מיר דער מאָן, דער גייסטיג שוואַכער,
וואָס אַרבעט אין אַ שטיינבראָך, אדער היט
אַ סאָד פֿאַר נאַכטליכע גנבים,
אַדער איז אַ שמאַל-יונג כּיי די סוסים אין אַ גרויסען גומ.

די וואָס לעזען נישט קיין לידער

אָדער נאָר א רוער, רויטער רייטער
אין די באַרייער־אַרמעען
פֿון דער רוסישער סאָויעטען־רעפּובליק.

מענש!

נאקעט געזאנג פֿון מיין נשמה'ס טונקעלסטער טיף,
וואָס שטרעכסט אפֿיר צום ליכט.
שימערסט מיר אַקעגען ווי דער האָריוואָנט
אין די לבנה־נעכט,
האַרליך, כּשוּפּדיג און אומבאַקאַנט!
מענש, איך זינג א שיר־השירים הויך,
א שיר פֿון ליבע
צו דיר!

זעה, און האָב מיך ליב;
איך האָב זיי איינס אויף איינס
געוואָרפען די געהייליגטע געצען,
אויף מיינע וועגען צו דיר פֿאַר די פֿיס;
כּ'האָב קיינעם טעהר נישט ליב, גור דרך!
עס זענען די וועגען מיט געצען־שמיין־שטויב
אַפּגעשיט,
ווי מיט בלוטען, פֿאַר דיין לויב!
אַ, ווי האָב איך פֿריידיג, מיט זיכערע שניט,
די עבר־פֿעדעס פֿון גייסט צעשניטען,
מיט לייכטען האַרץ;
פֿאַר דיר, צו דיר!
אַזוי ווי עס שניידט דער געפֿאַנגענער אָפּ
דעם שמריק, אויף וועלכען ער האָט זיך אַראָפּ־
געלאָזט פֿון דעם תּפּיכה־פֿענסטער.

ה י ט נ ע

וואָס איז מיר מיין פֿאַלק, וואָס איז מיר דער גאָט;
פֿאַלק שליידער איך אויף רעכטס, גאָט שליידער איך אויף לינקס;
און אייגען גליק אינמער די פיס,
און אויף ליפען דערהויבענע גריס,
אַזוי געה איך אַנטקעגען דיר,
מענש!

און די בוימער בויגען זיך, און די בלעטער זינגען,
און די זון געהט אַקעגען, און איהרע שטראַלען קלינגען,
און די ליבע לייכט מיט א שטראַלען־ראַד,
און סײַן דערווייטען שוין הער איך די שטאַט;
נאַקעטע, האַרליכע, נייע מענשען־שטאַט.

ד ע ם
ל ע ס מ ע ר ע ר י ם
ל י ד ע ר

דעם לעסטערער'ס ליד געגען דעם גאָט

דיר דערווידער, דיר דערווידער!
און די ווערטער טאָנצען מיר פֿאַר פֿרייד אין טויל,
און איך וואָרף זיי, ווי א זיבענפֿאַרביגע קויל,
פֿאַר די פֿיס דיר,
געץ יהוה!

דיר דערווידער וויל איך מיך אומענדליך פֿרייהען,
מיט דעם גאַנצען בלאָהען הימעל, און מיט יעדער קרעאַטור,
דיר דערווידער וויל איך לאַכען, לאַכען גאָר,
דיר דערווידער!

דיר דערווידער און אקעגען,
וויל איך קיינעמען נישט פֿרעגען,
און נישט קלערען פֿון קיין טויט,
כל-זמן ס'בליהט אויף בימער צוקער
און עם וואַקסט אויף פֿעלדער ברויט.

דיר דערווידער וויל איך לעכען
ניינציג יאָהרען, אפשר מעהר;
און אַ טרער
זאָל קיינמאָל נישט אויף מיינע באַקען קומען.

דיר דערווידער, דיר — דערווידער!
אַזא וואָרט, אַזא מיין וואָרט —

דעם לעסטערערס ליד געגען דעם נאָם

שרייען שרייט עם אויף מיט לידער,
און די לידער שמעהען אויף,
זוי די הינד, די יונגע און קודלֶאַטע הינד,
דיר דערווידער!

טאלסמאטישע אידיליע

סאטירע

אויף אלע וועגען צלמים פֿון האָלץ,
אויף יעדען צלם דער מלך מיט דער דערנערקרוין;
דער מושער מריס'ס בילד אויף יעדען צעהנטען בוים,
און דאָס פֿאַלק באַגריסט זיך פֿון דער ווייט,
מיט יעזום לויב אין אויביגקייט.

און פֿון דערווייטען קריכט די פעסט,
דורך בלאַטיגע און וואַלדיגע וועגען;
ווי ס'קריכט אַ יאַשמשער פֿון זיין געסט,
דאָס פֿאַלק באַגריסט זיך פֿון דער ווייט,
מיט יעזום לויב אין אויביגקייט.

און אויף די גרעניצען איז קריג,
די כוואַליע פֿון בלוז געהט אוועק אַהין,
דאָרט שטאַרבען בלוטיג די בעסטע זיהן,
דאָס פֿאַלק באַגריסט זיך פֿון דער ווייט,
מיט יעזום לויב אין אויביגקייט.

און אלע אויגען זענען בלאַה,
פֿול רוה דאָס ליידענדיגע בלוז,
און ביי די קניה'ס דער דאָרפֿישער הוט,
— געבענשט זאָל יעז־קריסטע זיין!
אין אויביגקייט אמן.

עולסדהבא

אָטממאַלס דערקען איך עס, אָטממאַלס צערפֿאַלמ
דאָס בלוטיגע לעבען, דאָס לייבליכע ליים,
און די געדאַנקען צערפֿאַלען ווי שמויב;
גייסט געהט אַהיים און לייב געהט אַהיים,
און מיין איך בלייבט אַ יתום.
פֿאַרטוקענט עס ווי אַ פֿליג אויף דער וואַנד.

אַהן פֿאַטער גייסט, אַהן מיטער בלומ.
גייסט געהט אוועק און לייב געהט איין,
און פֿון די אויגען לעשט אויס די שיינ.
דורך הונדערטווענד הויטמיילער רעדט.
דער מויט, דער פֿלינקער שד.

עול-סיה

אָ לאָז מײַך דאָך זינגען אויך איינמאָל צום לעבען,
א ליד פֿון די נאַקעטע גערווען,
פֿון די אָדערן איין ליד, פֿון די ווערעם איינס,
וואָס שטעקען די גליטשיגע קעפּלעך אַפֿיר,
אַפֿיר פֿון דעם מענטשעלע: זינגען —
די ווייבער דעם מאָן, די מענער ווילען דאָס ווייב געפֿינגען,
איינמאָל א ליד אויך פֿון אמתן עקעל.

אָ לאָז מײַך דאָך זינגען איינמאָל צום לעבען,
א ליד פֿון דורכבליקען, א ליד פֿון דערקעגען,
א ליד פֿון די נאַקעטע וועגען;
זיי זענען דאָך, זענען דאָס לעבען, און מעהר נאָך, זיי זענען
די קוואַלען פֿון געטליכען גייסט.
ווייל געטליכער גייסט איז א בלימעל ביים ברעג,
פֿון שטינקענדיגע טייכען פֿול בלוט.

י ה ו ה

ביזמ נישט געוועזען, ביזמ נישטאָ און וועסט נישט זיין!
דער אים-שכל האָט אויסגעשפיגט דרך פֿון אַ הוילער שיין —
און אויסגעשטרעקט דרך איבער מעגשען ווי אַ נעץ — דו געץ!

פֿאַר מיינע אויגען ליגסטו אומפֿאַרהילט און אומפֿאַרשמעלט,
און ביזעה אין דיר אַ שטיין אין גרינעס גאַרטען וועלט;
און כישלידער דרך מיט מיינע פֿים ארויס.

ביזמ מאַכט-רמה, און שמערץ דיין לוסט, ביזמ ביז צו דינע טיפֿען
[שלעכט,

האַסט אויסגעלאָשען אין די הערצער אמת רעכט;
איך ריים די בלעמער מיט דיין שם ארויס פֿון לעבענס-בוך.

דרייטויזענד יאָהר

דרייטויזענד-יאָהר און אומגעזעהלמע דורות,
זענען געלעגען אין שטויב פֿאַר דיר,
יהוה.

און זייער בלוז האָב איך אין מיינע אָרערן!
שווער פֿליסט די טונקעלע ירושה
ווי דאָס שחיטה-בלוז
פֿון וואונדען וועמענ'ס רוטע שטראַלען לעשען שוין.

און איך — אָט האָב איך אויסגענאָסען דאָס כאַנאַמישע בלוז,
פֿון מיין נשמה'ס מעמאַלישען כּוּם.
דאָס בלוז פֿון אומגעזעהלמע דורות,
צוזאַמען מיט דיר, יהוה, וואונדענבלוז פֿון דער וועלט.

און כּיבין געבליבען מיט לויטער געדאַנק,
קאַלט און קלאָר,
און בין אַן אייזערנער ריגעל,
אַן אייזערנע פֿאַלמיר פֿאַר אַלרי דרייטויזענד יאָהר.

היינט-נאַכט, אַ נאַכט אין דער פֿרעמד,
די ערשטע, די שמילע לבנה-כאַנגלאַנצמע
פּסח-נאַכט.
דער ווינד וואַרפט מיין פֿענסטער אין אַ שמילען פֿיבער,
און די נאַכטליכע שטראַלען קלינגען אָן איהם,
סע וואַרפט די נשמה, וואַרפט דעם געדאַנק,
אריין אין אַ שמילען פֿיבער —
אין דערמאַנונגען קלינגען אָן איהם.

דרייטויזענד יאהר

אזוי ווי שריט פֿון מונקעלע שטיכער,
און א שמורם כאפט זיך אויף,
שמאלץ און זינגט אויף,
אין מיטען דער נאכט:

דורות אימגעעהלמע,
יאָהרען דרייטויזענד
שווערע, שוואַרצע בלוטענדיגע,
איינמיוזענד, צווייטויזענד דרייטויזענד יאהר.
דורות זענען שווער און שוואַרץ און בלוטענדיג געוועזען
און דו ביזט נישט דער קומענדיגער דור, און דאָס איז קלאָר —
און דו, — דו ביזט דער שמאלצער און דער ערשמער פֿון א נייעם
דור.

וואָס קיינער ווייסט נאָך נישט, וואָס ער וועט זיין,
און יעדער ווייסט, אז ער וועט אויביג זיין.

אין שטורם

פרייהייטסגעדאנק

אן אלע געדאנקען איז ער די שיין,
דער ווילען צו פרייהייט, דער ווילען, דער אָדלער.
אן אלע געדאנקען די ביימער אין גארמען פֿון גייסמ,
איז ער די ציר פֿון פֿרילינגישער בליהט.
אן אלע געדאנקען, די וואַלקען וואָס ציהען,
אַריבער דעם הימעל פֿון ווייטען געמיט,
איז ער די פֿלאַמיגע שיין פֿון דעם מזרח —
און ציהט זיך דורך אלע לידערס געזאַנג,
אזוי ווי דעם פֿאַסטוכס ווייטע פֿלייט,
אין פֿרייהייט און אין אייביגקייט.

פֿרײַהייט געניוס

געליבטער יתום אונזער קינד,
וועק אויף דייע שוואַרצע אויגען אצינד,
העל פֿלאַטערן דייע האָר אין דעם מערצענעם ווינד!

הויב דיך אַרויף אויף דעם שמאַרקסטען געכיי,
היינט איז דער יונגסטער טאָג: פֿון דעם וועה;
סיטאַנצט איבער דער שמאַט שוין דער יונגער ווינד.

ציה אויף דאָרט די פֿאַהן אויף דעם הויכען טורם!
זאַלען די גלאַקען אויפֿזינגען: ישׂורם —
זאַל זי פֿלאַטערן רויט אויף דעם מערצענעם ווינד.

און א פֿאַקעל צינד אָן, און צינד א נטער די קלאַג,
זאַל זי אויפֿלייכטען הויך ווי דער ערשמער טאָג;
זאַל זי פֿלאַטערן רויט אין דעם יונגען ווינד.

הער, איבער דער שמאַט הויכט אויף זיך אַ ליד;
העכער און העכער — הערסט ווי עס ציהט,
קלאַנג איבער די סטרוגעס, די סטרוגעס פֿון ווינד?

געליבטער יונגער פֿון אונזער מיט,
פֿאַרקינדיג א פֿרייליד שפרעך הייליג דאָס בלוט,
שפרעך פֿריי דעם נייסט!
דאָס ליד גיב איבער די כוואַליעס פֿון ווינד.

האַלבנאַקעמער געניוס, הייליג דערקענט.

פרייהייטגעניוס

מיר וועלען דיר קושען די שוואַרצע הענד —
פֿיחר אינז אנשקענען דער פֿרייהייט, קינד!

די גלאַקען זינגען, דער טורם איז אַ סנה,
רויט פֿלאַטערט ער שטורעמדיג איבער דעם וועה;
און צינדפֿאַקעלס שיקט ער אין לאַנד אַרײַן,
זינג אויף: אין לאַנד אַרײַן —
אויף אלע פֿיר זייטען פֿון מערצענעס ווינד.

דאָס ליד פֿון דער יוגענט

איין ווילען האָב איך, און דער ווילען פֿלאַקערט.
איין געדאַנק ברענט אין מיין יוגען זין;
איך בין
געבוירען צו ליבע פֿאַר מיין געליכטער,
פֿאַר מיין געליכטער דער נאַקעטער, ווילדער פֿרייהייט.

איין שטאַרבען קען איך, הויב אויף אַ געזאַנג!
מיט נאַקעטע ריפען אַקעגען דער שפּיט,
אַ, ס'איז
פֿאַר דער פֿרייהייט, דער יוגער, דער נאַקעטער!

לעצטע נאכט אין די קאזארמעס

איך גרים דרך געפאנגענער אויף די שוועלען,
פון דער געפענגניש-מויער!
איך גרים דרך פרייער, קום, לעהן צו דער קאלטער ערד דיין אויער
און הער, ווי עס שפרינגען די קייטען פון לאנד
פאר אונטערערדישער היין.

איך גרים דרך פרייער! די נאכט איז פול טרויער,
און איבער די הייזער אָסיענדיגער גאָס,
ברעך אויף דאָס שלאָס און די מויער פֿאַרלאָז,
און צינד אונטער דעם שווערען, דעם הילצערנעם מויער.

איך גרים דרך באַפרייטער, קום וועלען מיר היינטיגע נאכט
וועקען פון מויער צו מויער, פון פענסטער צו פענסטער, מויער צו
[מויער, היינט אין דער נאכט דערוואַכט
די געפאנגענע וועלט.

קום כל-זמן דער ווינד זינגט אויף רעגענס-סטרונגעס,
קום כל-זמן סע ברומען די בלעכערנע רינגעס!

און אז אין דער פֿריה וועט דער טורעם-וועכטער,
מיט מעשענעם האָרען פֿאַרקוינדיגען: ליכט!
צו דער אַרבייט, אַרבייט, פֿוילע קנעכט!
דאָן וועלען מיר לאַכען גערעכטען געלעכטער,
און מיטלאַכען וועלען געפענגניש-מויערן,
מיט ברייט-געפֿענטע מיילער-מויערן.

ליבקנעכט

אַרום מיר איז פעלד, און די שטאַט איז ווייט,
ערשט האָט די נאַכט איהר טונקעלען פֿליגעל אויסגעהויבען,
דער אוויר איז בלאָ אינגאַנצען.
כ'הויב אויף מיינע הענד, און די קייט
פֿאַלט שווער אויף מיין דערהויבענער ברוסט,
און איהרע שטאַלערנע רינגען גלאַנצען
מיט קלאָרען בלאָ.

איך בין דער ערשטער, וואָס קומט באַגריסען די שעה
פֿון גייסט־דערוועקונג.
כ'הויב אויף די הענד מיט די שטאַלערנע רינגען,
אַרמז דיר געפֿאַנגענע וועלט!
און מיינע דורכגייסטיגטע בלוטען זינגען,
אַ ליד וואָס הויבט אויף די זון פֿון איהר נאַכט,
און וועקט דעם פֿרייהייטס־מאַג,
העכער און העכער, ליכטיגער, ליכטיגער;
און כ'טהו מיט די רינגען אַ זיכערען שלאָג,
און זיי שפּרינגען.

איך בין דער ערשטער, וואָס איז געגאַנגען,
דער פֿרייהייט אַקעגען,
צום שטיין פֿון קרבנות
אַקעגען,
דער ערשטער אַנידערצולעגען
דעם ווילדען קאַפּ פֿיל מיט ווילדען עקשנות
אויף איהם.

1915

יונג לעבען בין איך, אַכצעהן פֿריהלינגען
 האָבען געבליהט דורך מיין גייסטיגען גאַרמען,
 אַכצענטמאַל האָט שוין דער מערן געזונגען
 מיט פֿרייהייטלידער אויס טיינע צווייגען, —
 און אויף די כוואַליעס פֿון פֿאַלקסבלוט און טרערען,
 און אויף די כוואַליעס פֿון פֿאַלקסבאַנערען
 בין איך אַ לייכטע זעגעלשיף. —

כּיבין אַ רוישגעזאַנג פֿון שטורםדיגע בלוטען,
 אין ס'האַט דעם גורל'ס בלינדער וואָרף
 מיין מול איבערגעשניטען;
 זינט דעמולט האָב איך געזוכט איהם,
 ביו איך האָב איהם געטראָפֿען אינמיטען
 אַ יום־טוב, אינמיטען מיין אייגענער שטאַט.
 און מיר זענען ביידע גע'מקריב'ט דעם טויט!
 דעם קעניגס בלוט וועט צוגיטען זיך רויט,
 און מיין בלוט וועט אויסגעהן ווי ליכט אין דעם וואַסער,
 די ביינער פֿוילען ווי האַלץ אין דעם רעגען,
 די אויגען פֿאַרלעשען ווי אָסיענטעג,
 איך געה אַ גלייכען און לייכטען וועג;
 די שריטען וואַנקען נישט, און די העגד, די העגד
 האָב איך גאָר איינמאַל צון איהם געווענדט.
 זינט דעמולט דערטרענק איך אין לויטער קייטען —
 אַ שטאַלערנע קייטען! איך האָב זיי פֿאַרמאַג,
 אויף דעם לעצטען גאַנג דורך דער טויטער שטאַט,
 אויף דעם לעצטען גאַנג פֿאַר מיין ווייטען טויט.

גאָוורילאָ פּרינציפּים

געהויבען אין ליכט אַרײַן זױג און לײכט :
זײ האָבען געבליצט מיט בלוטיגען רױט,
— די בלאַנקע, די שטאַלערנע, הערליכע רינגען —
וואָס וואָלטען געוועזען מיין מוטערס שטאַלן.
יא, דעמולט האָב איך געקאַנט נאָך זינגען! —

הײנט אָבער געהט נאָך אַ רױטער ליד
אױס די חורבות פֿון נײַגעניעהריגע לונגען,
אױס דעם האַרץ פֿון אַן אַלטער תּפּיסה.
איך שלאָף נישט בײַנאַכט און עס קומען די ווענדן,
און צײַהען זיך ענגער, און ענגער צוזאַמען;
און אײבער מיר ערד און אונטער מיר ערד.
כײער אױס אײהר דאָס געוויין פֿון מיין יונגער געשטאַרבענער מאַמען,
און שטאַרב דאָ און אײנזאַמען
מויט.

און נישט די פֿרויען געדענקען מיין בלוט,
וואָס האָבען געטרונקען עס אין דער ליבע.
און נישט די מענער ביים בעכער וויין,
און נישט דער פֿאַסמוך אױף דעם יונגען, דעם נאַקעמען פֿערד,
און נישט די האַלבנאַקעמע טענצערקע,
לײנדעגשאַפֿטפֿאַרהילט, מאַנצענדיג אין גלאַנק,
ביים לעצטען אױפֿשרײַ נאָך דעם ווילדען מאַנגן.

בײַטאָג ליג איך מיד אױף דער ערדענער בריק,
צײהט דער גײסט פֿון דער ערד אין מיין בלוט אַרײַן,
און דער גײסט פֿון לעבען אין דער ערד אַראָפֿ.
און בײַנאַכט הױב איך אױף צו דעם לעצטען שטראַל,

נאָוורילאָ פּרינציפּ

דעם טונקלען דעם מיידעלגעליכטען קאָפּ —
ציהט אַ בילד פֿון ליבע און פֿון פֿעלדער ווייץ,
און איך שטרעק מיך אין צער ווי דער מאַן אויף דעם קרייץ —

די אירעאליסטען

די לעצמע צום לעבען זענט איהר, און צום שמארבען די ערשמע:
זאל די געשמאָרבענע לייכט זיין די ערד! —
און לייכט זאל דער הונגער די לעבעדיגע זיין!
און הויך זאל לייכמען, און שמאָלין, דער שמערען פֿון פיין,
אויף יונגע שמערענס, אויף יונגע שמאָלצע שמערענס!

אָ — איך קען אייך, איך קען אייך;
איך האָב אייך געזעהן אין רעגענדורכגעטריפֿטע געכט
אייילען מיט אַ לעצמען גראַישען און אַ לעצמען ביסען כרויט צו
[א קראַנקען חבֿר,
כֿיהאָב אייך זיצענדיג געזעהן דורך געכט אין שפינדאַרוועכטע
ווינקלען,

און חלומען חלומות פֿון שמערענהעלער ליבע.
איך האָב אייך געזעהן אין אָסיענגעכט שלאָפֿען,
פֿאַרמוליעט אין אַ גאַרמען אויף אַ גאַסער באַנק,
איך האָב געלעזען אייערע שלעכטע לירע, און געהערט אייער
[פֿאַלש געזאַנג:

און אייער התלהבות האָט דאָס האַרץ אין מיר צערשניטען,
און כֿיבין געפֿאלען אַוואַ איך בין געשמאַנען, מיטען
אונטער אלע — אויף דער ערד פֿאַר אייך,
ווי אַן אָפֿגעזענטער בוים,
ווי געצל'מ'ט צו דער ערד;

און כֿיהאָב דעם שמערען איינגעגראָבען אין דעם שמויב,
און אין היסטערישע כוואַליעס טרערען האָט געזונגען מיין נשמה
אייער לויב!

די אידעאליסטען

א — איך קען אייך, איך קען אייך,
איהר קרבנות — דריימאָל הייליגער ווי די טויבען אין דעם כהן
[גדולים פֿעמע הענד,
ווייל איהר האָט אייער שליחות דערקענט,
און זענט גענאָנגען אויפֿגערעכט, און געבעטען, אז דער גורל זאָל
[וואָס גיכער
פֿאלען איבער אייך,
איהר זענט גענאָנגען צו די תּליות מיט געזאָנג,
און זינגענדיג געשטאַנען פֿאַר די ליוּפֿעס וועלכע בליצען בלאַנק
מיט א קורצען שאַרפֿען פייער — —
און אייערע הייליגע לייבער זענען געפֿאַלען,
און אייער בלוט,
האָט זיך פֿאַרגאָסען דורך די לעכער פֿון אייער אָרים קלייד,
אונטער וועלכען איהר האָט פֿאַר אַרימקייט
נישט קיין העמד געטראָגען. — —
און גענאָנגען זענט איהר צו אייער נאָמענלאָזיגקייט,
דריימאָל הייליגער ווי די טויבען אי דעם כהן-גדולים פֿעמע הענד.

פאלקס-פירער

פון מאמעס וואָס זענען פֿינאַנדערנעפֿאלען.
ווען זיהאַבען צום אַכטען־מאַל דאָס קימפעט געוויט.
זענט איר אויף דער וועלט געקומען.
געצויגען און געצויגען פֿון טרוקענע ברוסטען וואָסערדיגע מילך.
און אַז די ברוסט פֿון אייער מוטער איז אראָפֿגעהאַנגען שלאָף,
האַט איהר די קעלט געצויגען פֿון געשוואַלענע און דיגע פֿינגערלעך.

איר זענט געבוירען
פֿון טאַטעס, וואָס זענען צוזאַמענגעבראַכען,
ווען ס'איז צום אַכטען־מאַל די זאַלציגע רוט.
די רוט פֿון דערציהונג, אַפֿירגעקראַכען
פֿון זייערע טרוקענע הענד
און אויפֿגעהאַנגען זיך איבער אייך —
איר — קומענדיגע וועלט־באַצווינגער!
(זיי האָבען פֿאַר צער גערייכערט בוקאווע בלעטער
און געטרונקען נייג־און־ניינציג־גראַדענדיגע אָקאוויט.)

געפֿרוירען־געבראַכענע פֿענסטער־שייכלעך, לעכערדיגע שייך.
דין־העלזעריגע פֿריינד, און אין דער טונקעל אַ צי
פֿון אַ פֿרעמדען, נישט דערוויכערטען פֿאַפֿיראַס, און אָנאַני —
אומענדליך, געכמליך, טוצענווייז, חידושמדיג, —
און אָפֿגעוואַרט
האַט איהר די קינדער־יאָהרען ביי אַ באַן, און האַרט
פֿאַרדינט אַ דרייער ביי אַ פֿרעמדען סוחר פֿאַר די שווערע פעק,
און דאַן האָט איהר געקויפֿט אַ מעשה־בוך אייך, פֿול מיט וואונדער
[און מיט שרעק:]

פֿאַלקס־פֿירער

איז דאָס געווען דער טרוים פֿון אייערע קינדער-יאָרען,
וואָס זענען אומדערפֿילט, אומאויסגעלאַכט, אָן ווידערקעהר אַוועק.

און דרייצען־יעריג שוין אין פרעמדע שטעט,
דורך טונקלע פֿאַרבלאָטיגטע געכט, דורך שכורע זעלנער,
פֿון בעלי־בתים געברענט, פֿון בעלי־בית'שעס געבראָמען,
וואָס האָבען מיט אָן אייביגען חשד
אויף אייערע ערליכע, הונגעריגע, מידע הענד געקוקט.
און דרייצען־יעריג זענט איהר שוין אריינגעטראָמען
אין סעקטען, קאָנספּיראַציעס און פֿאַרבאָטענע בראַשורען,
און אייביג דיסקוטירען,
אַזוי האָט זיך אַריינגענאַנט די שלאַנג פֿון אומרחמנות,
פֿון צעטרעטען אין פֿון אויספֿיהרען,
און געוואַרט האָט איהר ביים האַרטען ביסען ברויט,
אין ס'איז אייך נאָנט אַזוי געוואָרען חכר מויט,
אַז ער פֿלעגט קומען אָפֿט,
קומען און אַוועקגיין אומפֿאַרהאַפֿט,
און צוזעצען זיך אויף דעם בעט,
און קרעכצען מיט אייך, לאַכען מיט אייך, ביי אַ שאַרפען צינאַרעט;
און האַלב אין טורמעס, האַלב אין קעלערס און אַמאָל אויך אין דער
[פֿרעמד,
תמיד ביי דעם לעצטען ביסען ברויט, תמיד אין דעם איינעם,
שוואַרצען העמד.

— —

געקומען איז די צייט!
און אַז די כוואַליע האָט אַריינגעריסען מיף אין פֿאַלק,
האַט עס אַרויפגעשליידערט אייך
צו מורעם־שמורעמדיגער הייך.

פֿאָלקס-פֿירער

און אַלצדינג איז געוואָרען אייער ווילען,
ווי אַלצדינג איז געוועזען איינמאָל אייער צער.
און ס'האָבען זיך צעלאָזט אַוואַטמאָבילען
איבער לאַנגגעשטרעקטע וועגען אין דער נאַכט.
דער ים האָט דערוואַכט
און אויפֿגעהויבען שטאַלן די כוואַליעס זיינע.
צו טראָגען איבער אַלע ימינען
די שיפֿען מיט דעם רויטען שטערן פֿון דער יונגער וועלט-
[גערעכטיגקייט].

און ס'איז דער זאַמד אין דער מדבר גרייט,
און האָט זיך אויפֿגעהויבען רעדער-דרייענדיג און כרוין, קודלאַטע.
|ווי אַ ווילדע חיה
צו אייער באַפֿעל,
אין די פֿאַבריקען גליט דאָס אייזען און מאַלט זיך אין די מילען מעל.
און זעלנערס גייען אָפֿ אין טונקעלע וואַגאַנען, צו וואַרפֿען זיך פֿאַר
|איידן אין פֿייער.

און אין די שטיבער קרעכצען די בירגער: באַדריקער! —
און דאָס פֿאָלק שרייט אויף די גאַסען: באַפֿרייער!
און די וועגען פֿאַרען, די פֿאַנען פֿלאַטערן, די רייטערס רייטען,
און צוואַנציג-טויזענד שרייבערס גרייטען
די אָרדנונג פֿון דער נייער וועלט.

ווייל ס'איז געשעהן דער ווילען פֿון דער וועלט,
און געבענשט איז דער פֿון דעם נאַנצען פֿאָלק, וואָס האָט זיך מיט
[צוויי פֿיס אין אים אַריינגעשטעלט,
הויך, איבער אַלעמענס קעפֿ,
און קאָועט אַוים אין אייזערנעם טישערעפֿ,
די אייזערנע יסודות
פֿון דער] נייער וועלט!

פֿאָלֿק

מיר אָרעם פֿאָלֿק,
מיר ליידענדיגע,
מיר פֿרויען, שוואַנגער, קראַנקהאַפֿטיג מיט רויט-צענליהטע באַקען,
בַּת־הַקְּרוֹת־רוֹזען,
אונזערע לאַנגע צעפֿ קריכען אויס פֿון טאָג צו טאָג, נאָך פֿאַר די
[יאָהרען,
אַ, מיר זענען יונג נאָך — דרייאַונצוואַנציג,
און אונזער מוטער־לייב פֿאַלט אַפֿיר פֿון הונגער און פֿון שוואַכקייט,
און אונזערע ליידענע בריסטען לעכצען,
און אונזערע קינדער קרעכצען
אַהן טרערען.

מיר פֿאָלֿק,
מיר אָרימע, אַלמע גראַהאַריגע מענער,
אונזערע ביינער זענען לאַקער, ווי אַלט קליידערוואַרק,
אונזערע האַלבגעלעמטע פֿנימער וויינען פֿאַר שרעק,
און אונזערע אויסגעטרוקענטע פֿרויען האַכען וועניג יאָהר צו לעבען
[נאָך ;
מיר ווילען זיי די אָרימע פֿרנסה געבען,
מיט די מאַזאַליעס פֿון אונזערע הענד,
און מיט די לעצטע בלוטיגע שמאַטעס פֿון אונזערע לונגען ;
וואָס איז אונז פֿאַרמענען, וואָס איז אונז די פֿרייהייט?
מיר ווילען פֿאַרקויפֿט זיין, פֿאַרקויפֿט און פֿאַרדינגען,
מיר ווילען רוה, ברויט און אַ געלעגער פֿאַר די פֿינעף שעהן פֿון
[אונזער נאַכט.

פֿאָלק

מיר אָרעם פֿאָלק,

מיר קליינע קראַנקהאַפֿטיגע קינדער;

אונזערע העלזעלעך זענען דין, באַצויגען מיט אַ היימעל דורכזיכטיג
[און ווייס,

און האַלטען קוים די שווערע לאַסט פֿון קינדערישען קאַפּ,

וואָס בויגט זיך שוין באַצייטענס אויף אַ זייט, מיט צוגעמאַכטע
[אויגען,

מיר ווילען מילעך, מילעך; ווילען עפעל רוימע,

ווילען בריגע גערטען, און ווילען אַז די מאַמע

זאָל נישט שעלטען ווען מיר בעטען ברויט,

און ווילען אַז דער מאַמע זאָל נישט שלאָגען אַז די מאַמע שעלמ.

און איהר,

איהר בעסטיען, האַרשזיכטיג און בייז,

אייערע קעפּ רייסט עס צו קרוינען,

צו סצעפֿטערם רייסט עס אייערע הענד,

געוועלטיגען ווילט איהר —

איבער לענדער, איהר וואָס האָט נישט גאָט אין האַרצען,

איבער פֿאַרטייען, איבער הונדערטטויזענד־קעפיגע עסיסות,

אין גאָלד באַטרעסטע שטיבער, ביי רייכע מאָלצייטען,

וויוואַט־געשריי, צייטונגען־לויב,

איהר בלוטיגער שטויב:

איהר מאָנאַרכיסמען און איהר באַלשעוויקען,

דעמאָקראַטען, אַנאַרכיסמען און רעפּובליקאַנער,

מיר ווילען נישט אייערע גליקען

פֿון די רויטעסטע און גאָלדענסטע פּלאַקאַמען,

איהר צופֿרידענע סאָציאַלדעמאָקראַטען,

איהר זענט פֿאַרבליענדט און ווילט נישט זעהען,

ווי אונזערע מיטערלייבער פֿאַלען אַפֿיר פֿאַר הונגער,

פאלק

אינזערע האָר זענען ווייס,
אינזערע ביינער פאלען ווי אלמע קליידער פונאנאנד,
אין אינזערע העלזער האלמען קוים די לאסט פון שווערען קינדער-
[שען קאָפּ].

מיר אָרעמע, גערעכטע
געהען איבער אלע מעג פון אינזער לעבען,
ווי די קראַנקע הינד דורך מומעלדיגע גאַסען,
ביים לעבען פאַרגעסען, ביים מוים נישט געדענקט,
דורך לעבענס פאַרגעסען צו ווערימס-צערפֿרעסען,
אין שוואַרצער ערד.
פון דער מומער בלום צו דער מומער ערד,
אומאויסגעוויינט, אומאויסגעהערט.

ביי אינזערע אָרימע מאָלציימען רעדען מיר איבער אייך,
אין אינזערע שלאָפֿלאָזע נעכט קלערען מיר ווי איהר זענט אלע רייך-
און אייערע ווייבער טראָגען גאָלדענע רינגען,
און אינזערע ווייבער גיט איהר אייערע בענקארטעס אויסצוטראַגען,
שענדער!

אייערע לינגערישע געווענדער
רייסט אייך אַראָפּ אינזער ברעכענדיגער בליק,
וואָס הענגט זיך אָן אָן זיי נאָך אין דער שעה פון אינזער מוים.

מיר גערעכטע,
זענען די איינגעפאלענע פֿערד,
און איהר, איהר האָט אין אינזערע באַקעס אַריינגעשפּאַרט די
[שפּאַרען],
איהר דיקטאַטאָרען:
מאָנאַרכיסמען, סאַציאַליסטען, דעמאָקראַטען.

מ פ ל ה

דו הער נור, דו דאַרפסט אפשר האָבען אַ זון?
נעם דיר דאָך מיינע, קאָסט ביליג, קאָסט ביליג!
דו הער נור, דאַרפסט אפשר הימעל, דו פֿעטער?
איין קרייצער צעהן גאַנצע קוואַדראַט-קילאָמעטער!
וואָס טויג מיר א וועלט אָהן פֿרייהייט?
און מיינע סאָלאַראַטסקע יום-טובֿ-הויוען
קאָן איך דיר אויכעט געבען.

דו הער נור, דו דאַרפסט אפשר האָבען געזאַנגען?
געזאַנג פֿון די וואַלד-פֿייגעל, גרינס פֿון די ביימער,
קוואַל-קלאַרע וואַסערס מיט הימעל דאַרין?
איין קרייצער צעהן טויזענד איימער!
וואָס טויג מיר א וועלט אָהן פֿרייהייט!

ווייל איך בין געוועזען אין יענער לעגיאָן,
וואָס איז פֿאַר דער פֿרייהייט אין שטורעם געגאַנגען,
און אונזער לעגיאָן איז פֿאַנגדערגעגאַנגען,
אין איינגעגאַנגען.

אַ טייל פֿון אונז איז אין דער מדבר געבליבען
מיט הערצער אַנטפלעקטע אין קאַמף,
אונטער שאַרען שוואַרצע ראָבען,
און אַנדערע האָבען פֿין אונז זיך פֿאַרקליבען,
און האָבען די הערצער זייערע פֿאַרדעקט,
און האָבען זיי אונטער גאַלד באַגראָבען.

דו הער נור, דו דאַרפסט אפשר האָבען, א זון?
נעם דיר דאָך מיינע, קאָסט ביליג, קאָסט ביליג!

מ פ ל ה

דאַרפסט אפשר הימעל אויך, פֿעטער דו, פֿעטער דו
א קרייצער צעהן גאַנצע קוואַדראַט־קילאָמעטער!
וואָס טויג מיר א וועלט אָהן פֿרייהייט!
און מיין סאָלדאַטסקע יום־טובֿ־הימעל
און מיין פּאַן־סטאַרשי־טימעל
קאָן איך דיר געבען צעמעל־געלד.

דער מאָן פֿון פֿאַלק

צוויי מידע, פראָסט, האַלב-ביזע אויגען,
פֿון אַ שווער-פֿאַרהאַרעוועטען אַרבעטער,
אויף אַ סאַציאַליסטישער פֿאַרזאַמלונג, מיטוואָך ביי דער נאַכט אין
[שענק,
גענגען אָן דעם מויל פֿון חבר־רעדנער.
און ווי אַ האַמער הויכט זיך אויף דער בליק,
פֿאַלש ער אויף מיין האַרץ,
גליהט עס.

אייביגע טרערען פֿון דעם אייביג אלטען ווייב פֿון אַרבעטער,
שריפֿען ווי אַ קאַלמער רעגען ארום די דאַרע צווייגען פֿון זיין לייב,
דאָס ביינאַכטיגע נעשריי פֿון זיינע קינדער
האַט אויסגעפֿרעסען גריבער אין זיין פֿנים,
און אין זיין אויג, אין איינגעשפֿאַרטען,
איז נישטאָ קיין גליק און נישט קיין צער,
נור וואַרטען.

אין פֿאַר אָט דעם וואַרטענדיגען בליק,
האַט דער גוטער דייטשער בירגער קאַרל מאַרקס מיט בלוט געשריבען
דאָס קאָמוניסטישע מאַניפֿעסט,
אין ס'איז געגאַנגען רוסלאַנד'ס יוגענד געקאוועט אין אויזען
טויזענדער טיילען דורך ווייסע סיבירישע פֿרעסט,
און געזונטע יוגען זענען אַנטלאָפֿען פֿון דער טויר,
און געגאַנגען זינגענדיג צום תּליון און זיין מויט.

אַבער אויך די מלכים

דער מאן פון סאלק

האָט עס געוואָרפֿען אין אַ ווילדען פֿיכער
פֿאַר דעם וואַרטענדיגען בליק פֿון אַרבעטער־אויגען.

האַבען זיי צוגעצויגען

זייערע בעסטיעס ווייכער.

און קריכער־מיניסטאָרען, עצה צו האַלטען אין גאַלדענע שטיכער :

האַבען די מיניסטאָרען און די ווייכער געזאָגט :

שיסען דאַרף מען אָהן רחמנות מיט שרויט און קוילען, גלייך, אַרײַן

אין דעם אויפֿגעריסענעם בליק פֿונײַם מאַן פֿון סאַלק.

און דער בער דער גענעראַל האָט ביי די טירען סאַלומירט.

און דער ווילדגעוואָרענער סאַלדאַט, דער ברודער,

האַט געגעסען קייערס כרויט פֿון שוואַרצען מעהל

און געשאַסען לויט כאַפֿעהל.

איז געפֿאַלען דער מאַן פֿון דעם סאַלק

מיט צוויי צערשאַסענע אויגען

און געשמאַרבען אין אַ קאַלזשע פֿון בלוט.

אַבער דעם צווייטען מיטוואַך ביינאַכט

איז געשמאַנען זיין ברודער דער אַרבעטער

מיט צוויי מידע, האַלב־בייזע פֿראַסטיגע אויגען,

און גאַנענדיג אָן דעם געוויסען פֿון דער וועלט, געמאַהנט זיין רעכט

פֿון פֿראַסמען חשבון : צוויי־מאַל־צוויי איז פֿיר,

איך האָב געהאַרעוועט קעהרט עס צו מיר,

און מיינע קינדער זאָלען לאַכען.

און פֿאַר אָט די פֿראַסמע זאַכען

הענגט דער תּליון און שיסט דער סאַלדאַט,

און דער גל־הרבי לעזט די תּורה און איז אַ פֿאַן־בראַט

מיט דעם כביכול־קייער.

דער מאן פֿון פֿאַלק

אַבער לענין זיצט אין מאַסקווע און שלאָסֶט נישט אין די נעכט,
גלויב אָן דיין רעכט
מאן פֿון דעם פֿאַלק.

באַלאַנגען באַלאַנג איך צו דעם עס־הארץ,
שרייבען קען איך נישט קיין לאַקשען־קוידעש,
רעדען רעד איך מיט דעם פראַסטען לישון
פֿון די עס־הארצים.

מיין פֿאָטער איז זיך סתם א יוד, אַ גראַבער יונג,
אַ בטלן פֿון במלניס־לאַנד,
אַ וואַלד־סוחר, אָבער גאָר אַ שלעכטער סוחר,
אַ גליק, וואָס כאַטש איך בין אַ דיכטער,
האָב איך מיט די קבצנישע מסחרים זיינע
נישט געמאַכט איין־האַנד.

און איך אליין בין יאָהרענ־לאַנג שוין ערגעצוואַ פֿאַרוואַרפֿען,
צעהן שעה'ן אין אַ מאָג אין דער פרנסה'ס יאָך געשפּאַנט;
צוויי שעה'ן אין דער נאַכט בין איך אַ דיכטער,
און האָב דיר אַזאַ כח אין די גראַבע הענד,
צו מאַנצען אויף די דינסטע סטרוגעס מיט די דינסטע מענער,
און צו טרעטען אויף די גרעכסטע סטרוגעס מיט די גרעכסטע
[קולות —

אָט אַזוי ווי אַלע דיכטער;
כאַטש שרייבען שרייב איך נישט קיין לאַקשען־קוידעש,
ווייל די פֿיינקייט האָב איך פֿיינט בתכלית שנאה מן השנאה.

מענסט חכמ־העבראָיסט ביי אָט די ווערטער
פֿאַרציהען מיט אַ זויערער מינע!

יודיש |

און זיין בין איך ביים טיש פֿון מיינע גומע ברידער.
אַ גאַנצער יחסן און אַ גאַנצער פֿריין;
איך בין דער דיכטער פֿון דעם עסײַהארץ.

פֿאַהנענליך

ווען עס פלאַמערן רויטע פֿאַהנען,
פֿלאַמערט אין מיין האַרץ דאָס בלוט,
מיט דעם שטאַלצען ישריט
פֿון די באַרוועסע, רויטע באַטאַליאָנען
געהט מיין בלוט.

פֿאַלק מיט אויגן,
און היט דיך גאָט
אויף די אייזערנע שיגעס פֿון אויזערע וועגען
צו קומען מיט דיינע פֿראַצעסיעס אַקעגען,
מיט דיינע שוחמים און דיינע רבנים,
מיט דיינע געלד-זעק, די פֿאַלקס-קברנים,
מיט דיינע קרובים-טחותנים
קסריים,
מיט זייער שטייכלענדיג נאַרָאָנים-פנים;
און מיט דיין גאַנצען קלאַפּער-געצייג
פֿון גאַלדענע צלמים און פֿאַרמעטנע ספרים.

קיין חכמות פֿאַרשמעהט מען נישט, שמורעם איז שמורעם,
דאָ איז דאָס לעבען, האַסט עס די קברים!
אי, — הייליגער פֿאַרמעט פֿון הייליגע ספרים —
מיר וועלען איהם רייסען אויף שטיקער וואָס פלאַמערן,
אדרבא, אדרבא, מיר וועלען איהם גאָר נישט פֿאַרין,
מיר וועלען איהם פֿאַרבען אין פֿייער
פֿון אויזער מאַרגענרויט,
מיר וועלען איהם שפּאַנען אויף שטאַנגען פֿון צלמים.

פֿאָהנענליך

מיר וועלען איהם געבען צו טראָגען איינעם פֿון אויגו, אַ נאַש-בראַט.
[אַן איש-תּמים,

דער פֿאַרמעט מוז פֿלאַטערן, ער מוז פֿלאַטערן;
ווייל מיר דאַרפֿען פֿאָהנען, רויטע פֿאָהנען.

פֿאָהנען זענען ווילדער מאַנגעט,

אין די בורנע, די שוואַרצע כּמאַרעס פֿון פֿאָלק,

פֿאָהנען ציהען דעם שטורעם אָן! —

דוגער מוז זיין, און בלייזן מוז זיין, איידער דער שלאַגס-רעגען וועט

האַקענדיג קיהל-מאַכען, שוואַרץ-מאַכען

אונזער ערד,

וואָס וועט צושפּרינגען, שוואַרץ ווי זי איז,

און וועט געבוירען צו אונזערע פֿיס,

מיר פֿאָלק,

דאָס גרינע קאָרן פֿון דער נייער וועלט.

ווען עס פֿלאַטערן רויטע פֿאָהנען,

פֿלאַטערט אין מיין האַרץ דאָס בלוט;

מיט דעם שטאַלצען שריט

פֿון די באַרוועסע און רויטע כאַמאַליאַנען

געהט מיין בלוט.

די תפלה פֿון אַרעוואָלוציאָנער

און איינמאַל קומט אין לעבען פֿון דעם גייסטיגען מענש,
אַ רגע, וואָס איז זאַט ווי בויםער, וועלכע שטאַרבען אינים האַרבסט.
און אויסגעלייזט פֿון אַלע קוואַלען פֿונים טאָג,
און גרייט צום שטאַרבען,
ווי די אַווענט-וואַלקען, וועלכע גליהען אין די רויטע פֿאַרבען.

און איינמאַל קומט דער טאָג פֿון איבערבאַך,
ווען די ליבע צו דער וועלט איז גרייט,
ווי די יונגפֿרוי אין דער חוסה-נאַכט
איז גרייט צו טראָגען אין איהר לייב די פֿרוכט
פֿון פֿרעמדען לעבען און פֿון אייגענעם טויט.

און איינמאַל קומט דער טאָג פֿון גייסטיגער זעמ
און פֿון מקוים-געוואָרענער יוגענט,
און דאַן הויבט אויף דער גייסטיגער מענש
די הענד צון א געבעט:

״וועלט, פֿאַרלאַנג פֿון מיר אַ קרבן!
בוים בין איך, קום ברודער אַרבען,
עס איז האַרבסט!
—

בלוטגעפֿולטער בעכער בין איך. —
וועלט — קום דיין צאָרען אָן מיין האַלז דערפֿולען,
שטורעם די רציחה אויס אָן ברייטען און אָן אַפֿענעם האַרץ,
ווייל ס׳איז געקומען שוין דער טאָג פֿון גייסטיגער זעמ,
איבער מיר, ווי איבער ישו — אַ ווילדער טאָג,

די תפלה פֿון אַרעוואָלוציאָנער

ווי יענער שוואַרצער פֿרייטאָג אין דער רוימער-אַקופירטער שטאָט
[ירושלים,

ווען דער דונער איז גענאָנגען פֿון עק וועלט ביז עק
פֿון דעם שוואַרצען וועלט-געוויסען —

און ווען דער פֿרוכט האָט זיך מיט-אַמאָל אויף העלפֿטען צוויי
[צעריסען — —

קום איבער מיר, דו לאַנג-געוואַרטער און געבענקטער מאָג!

וועגעטאריש
עוואנגעליום

פראָלאָג

פֿון דער אומענדליכער ליבע צו פֿרייהייט,
קום איך באַפֿרייען דיר, קרעאַטור!
דיינע אויסגעשטרעקטע, אויסגעשאַכטענע העלזער וואָס הענגען פֿון
[א וואָגען,
ווען זיינע רעדער שלאָגען אָן,
פֿאַנצענדיג אויף שמעטישע שטיינער, און בלוט הענגט פֿון די
[ווייסע לאַנגע לעמער-האַר.

פֿון דער אומענדליכער ליבע צו פֿרייהייט,
קום איך באַפֿרייען דיר, קרעאַטור!
לעב אויס דעם צער פֿון דיין לעבען, לעב אויס דיין נויט,
און אַז קומען וועט דער טויט צו דיר, זאָל ער זיין דיין אייגענער
[טויט,
וואָס געהט ער מיך אָן!

נור שמרעק מיר נישט אַנטקעגען דיין ווילענלאָזען האַלד,
און שמרעק מיר נישט אַנטקעגען דעם ברעכענדיגען בליק,
אַז איך זאָל איהם אויפֿשניידען מיט דעם שמאַלשניט פֿון מיין
[מענשליכער קולטור,
און איהם צערבייסען מיט די צייהן פֿון פֿאַר צעהנמיוזענד יאָהר;
ווער פֿריינד, וואָס ביזט די שוועסטער פֿון מיין נויט!

פֿון דער אומענדליכער ליבע צו פֿרייהייט,
קום איך באַפֿרייען דיר, קרעאַטור!

פֿערד

זיי זענען געבאָנגען אַכצען יאָר,
און האָבען געצויגען שווערע לאַסט,
און זענען געוועזען אַן אַרים פּאָר,
פֿאַרנעמענע, איינזאַמע פֿערד.

און זענען געשמאַנען אַכצען יאָר,
אין שטויכיגען שטאַל מיט דער שטיינערנער בריק,
און שמויב איז געפֿאַלען אויף זייערע האָר,
וואָס האָבען פֿאַרלוירען די גלאַנציגע פֿאַרב.

און האָבען געליטען אַכצען יאָר,
פֿון בייטשען, וואָס קאַרטשען צוזאַמען די הויט,
אין האָבען זיך עהרליך פֿאַרדינט דאָס שטרוי,
פֿון גאַכטמאַל אין פֿון מיטאַגברויט.

און זענען געשמאַנען איינמאַל ביינאַכט,
רעגענצערנעצט און קעלטצערנאַנט;
האַט צוגעמוליעט דעם טרויריגען קאַפּ,
דאָס עלטערע פֿערד, און הוסט־געזאַנט;

מיד בין איך ברודער, זעה, שווייגענדיג אָט,
געה איך מיט דיר שוין יאָר אַכצען אַצינד,
די קניהען ציטערען, צייט איז צו רוהן —
די הויט ווערד פֿאַרשלאָסן, די אויגען בלינד.

פֿערר

און זענען געשטאַנען איינמאַל ביינאַכט ;
צוויי איינזאַמע פֿערר אויף דער ווייטער ערד. —
אוי ס'האַט זייער האַר זיך געדונגען אין שענק
מיט אַ פֿערשמאַט-קצב פֿון פֿערר.

און האָט געגעבען תקיעת-הכה,
און אָבגעשאַצט די גענויע ווערט,
פֿון איינזאַמע טרויריגע פֿערר,
אויף דער ווייטער ערד.

און האָט זיך באַדונגען צומאַרנענס נאָך,
איין לעצטען גאַנג מיט די פֿערר צום וואַלד,
דאָס לעצטע פֿיהרעל צו פֿיהרען מיט זיי,
און זיי צו געזעגענען קאַלט.

זיי זענען גענאַנגען ווי אַכצעהן יאָר,
און איבער זיי האָט די בייטש געקנאַלט,
און האָבען געפֿיהרט פֿאַר די ווינטער-מעג,
אַ שווערען וואַגען האַלץ פֿון דעם וואַלד.

און אַז זיי זענען געקומען פֿון וואַלד —
היינט איז נישט געווען מעהר קיין מיטאַגברויט —
און טרויריג האָבען זיי ווייטער געפֿיהרט,
צום שלאַכטהויז די מידע, די אייגענע הויט.

און אַז זיי האָבען דערשפּירט דאָס בלוט,
האָבען געציטערט צוויי ברידער פֿערר,
און האָבען געמוליעט די לאַנגע קעפּ,
און האָבען צום בלוט זיך איינגעהערט.

פֿערד

און אז מען האָט פֿון זיי אויסגעטון
דעם האַלדזיאָך פֿון מיהפֿולע אַכצען יאָר.
האָט מען געזעהן די שוואַרצע הויט
מיט אויסגעקראַכענע האַר.

און אז זיי האָבען געוואַלנערט אין בלוט זיך
באַלד אויף דער שטיינערנער שלאַכטהויז-בריק.
האָט ווילד געקלונגען דער אייזערנער שלאַנג,
פֿון פּאָדקאוועס אויף דער שטיינערנער בריק.

און האָט דערמאָנט זייער שריט פֿון אַמאָל,
אויף שטיינערנע גאַסען דורך אַכצען יאָר,
וואָס ס'איז גענאַננען אַממענדיג שווער
איבער דער ווייטער, איינזאַמער ערד,
אַ פּאַר אַרימע פֿערד.

פ ל י י ש פ ר ע ס ע ר

מיין שטוב איז פֿול רוה, מיין פֿענסטער איז בלאָה,
און לאַכט יעדען מאָרגען אין דער מאָרגען־שעה,
מיט זויגער שיין.
און קוקט יעדען מאָרגען אין דאָרף־הויף אַריין,
און רופֿט מיך מיט טיפֿבלאָעס אָטעם־וואָרט,
און ביגעה דאָן מיט שוידערנדיגען אַנטציקען,
די האָפֿערדיגע בליקען באַגליקען.
און ווייט אין דעם הויף,
הילכט אין דעם מאָרגען אַריין דאָס עוף.
און ביזעה האַלבנאַקעט פֿאַרשלאָפֿענע שיקסעס,
און אויסגעצויגענע ווייסע פּויכעדיגע העלזער פֿון עוסות,
נאָס פֿון פֿאַרצווייפֿלונג פֿון אַנגסט און פֿון וואַסעה,
און דורכגעווייקטע שיסלען פֿון קאָרען,
דערשטיקטע אַנגסט־קולות וואָרפט אַרויס דאָס שנאָבעל־האַרען,
מיט אויסגעשפיגענע קערנער אַרום:
פֿריהפֿומערונג.
און די בעל־בתים שלאָפֿען נאָך אין פֿעדערן־בעט,
ווייסע גענז ווערען פֿעט.
אַזוי איז דער מאָרגען וואָס שטראַלט אין דעם הויף,
וואו מיינע פֿענסטער בליקען אַריין,
ווען די לופֿט איז בלאָה
און דער הימעל: שיין.
יעדען פֿריהמאָרגען אין דער מאָרגען־שעה.
און אָפֿטמאָל מיטאַנגס (דאָן בין איך נישטאָ,
איך זעה נור אָבענדס פֿאַרשיט דאָס בלוט).

פֿלײַש־פֿרעסער

קומט אָן דער שוחט, און זיין געוואַנד,
(דאָס ווייס איך נאָך פֿון מיין קינדערלאַנד)
גלאַנצט שוואַרצ־רויט פֿון בלוט,
און זיין אָטעם, ווייס איך, איז שנאָפּס און מאַכאַק,
און זיין וועג צום שעכטען געהט אין זיגזאַק,
אַ שעכט, אַ וואַרף, אַ שעכט, אַ וואַרף.
און דער שטאַלצער האָן שרייט אין שאַרפֿען מאַן,
חי-קרי-קאָ — זיין האַלץ ווערד פֿאַר מאַכטלאָזען שרייען אַזש
בלאַ;

דער שטאַלצער האָן, דאָס אַריטע עוף,
קעמפֿט מוטיג פֿאַר זיין האַרעם־הויף,
אַכער דעם שוחטס מעסער איז שאַרף,
דאָס בלוט איז רויט,
און רויטער איז די הייליגע שמים:
— כרוך אתה אלהים! —

אין אָבענד קום איך, ס'איז שוואַנגער מיין גייסט,
גאַנצטאַניגע אַרבייט איז ברכה, איז טרייסט,
און דער הימעל איבער מיין הויף איז ווייט,
אין איז מיט שמערען איבערגעזייהט,
און ווייטער ריח פֿון יונגען היי,
און לידער קלינגען פֿון דער ווייט,
און אַקעגענאיבער אין פֿענסטער איז ליכט,
און דאָס זעכציגעהריגע פֿאַר זיצט ברייט,
און רעכט די דריטע סעודה היינט אָס
און עסט זיך היינט צו לעצטער זעט,
מיט געזענע לעבערס אין געזענעם פֿעט.

אויף דאָרפֿישע וועגען געהט זימער פֿאַראַוועגער,
 דער אָרימער וואַנדערער ווייס פֿון דעם שטויב,
 אויף דאָרפֿישע וועגען צימערט די גלאַקענס דערהויבענער לויב;
 — אַווע מאַריאַ —

פֿון באַנגע, פֿון וויימע, פֿון הילצערנע קירכען,
 וואָס שמעקען אַזוי ווי די מילך מיט דעם כרויט,
 אַזוי ווי דאָס היי פֿאַר דער טיר;
 וואַנדערער, מאַלצייט און רוהאַרט פֿאַר דיר!

און זשלויב־לייטערס זענען אין דאָרפֿישע שמאַלען,
 זימער פֿאַראַוועגער געפֿולטע מיט גראָז,
 און וואַרטען אויף קוהישע מיילער.
 און פֿייפֿאלעד פֿייפֿען, בייטשען קנאַלען,
 — איבער די רוהיגע געהאַרענטע קעפֿ. —
 און איינע, די שוואַרצע, זעקסיעהריגע מוטער,
 גוויאַדולאַ — די מאַכטער פֿון גרינענדיגע לאַנקעס,
 האָט לינקס אין דעם סאָדוועג פֿאַרגויגען,
 וואו דאָס ווייסע הויז שמעהט, די הילצערנע שטאַל,
 און וואו עס וויינט אַזוי באַנג אַצינד
 גוויאַדולאַס פֿירוואַכענדיג קינד.

און אין סאָדוועג האָט זיך פֿאַרבלאַנקעט אַ שטיין,
 וואָס האָט זיך געשטעלט אין דעם וועג צו דעם גליק,
 און אַ לינקער פֿוס, איין סאַמעטען שטיק,
 האָט איבערגעקוואַלט באַלד פֿון שוואַרצרויטען בלוט.
 גוויאַדולאַ, דיין גליק איז צערזענט אין דער מיט,
 צערזענט אין דער מיט, ווי דער האַלז דיינער באַלד.

צוויי טויערנים מיט שמריק און איינער מיט א ברעמ, —
 איך האָב עם געזעהן און געהערט דאָס געבעמ,
 און געהערט דאָס געווייץ פֿון דער מוטער גוויאָדולאַ,
 און געזעהען דאָס בלומ, וואָס האָט זיך פֿאַמישט
 מיט דער מילך פֿון דער ווייסער פֿירקוואַליגער ברוסט,
 און אַ ווייסער קנאַכען פֿון סאַמעטענעם פֿוס.
 סע האָט דיך געהייליגט גוויאָדולאַ דיין וואונד,
 געוואַלטיגער נפש, הייליגער בונד
 פֿון אַלע בלוטסולע נפשות!

אין דער דאָרפֿשלענער סטאָך שמינקט תמיד פֿון בלומ,
 און שכור איז ער און באַוועגט זיך שווער,
 און שוואַרץ זענען דאָרפֿישע זומערנעכט,
 די הייסע, די אויסגעשטערנטע נעכט.
 די האַק איז פֿאַרושאַווערט און פֿאַרקלעבט די שער,
 און דו האָסט גוויאָדולאַ אַ סאַמעטענע הויט,
 און וואָס ביזטו שולדיג געוואַלטיגער נפש,
 וואָס מען שלעפט דיך אַזוי צום פֿריהציטיגען טויט,
 צום דאָרפֿשלענער סטאָך. —

קוה-קינדער

און דאָ וואוּ איך וואוינ, אויף דעם דאָרפֿישען הויף,
האָט מען אינגמיטען דער נאַכט געבראַכט,
פֿיר קעלבער, גע'מקריב'טע צום פֿאַרקויף
אויף כשר-פֿלייש;
חיה'שע קינדערלעך פֿיר.

איינס דרייִוואָכענ-אַלמ, פֿירוועכענטליך צוויי,
און דאָס יונגסטע איז זיבען טעג אַלמ.
און דאָס יונגסטע וויינט, און דאָס קול פֿון געוויינ,
שרייט: שלאָף נישט בשעת מיין קינדער-סיין!
אַ, באַזונדערס ביינאַכט,
מאָ—מאָ—מע!
(מיין ווייב איז שוואַנגער, און ס'איז דאָסאַר
דאָס האַרץ מיט שמילען טרערען-צער
אַרומגענומען
ביים געדאַנק אָן קינדערלעך.)

און פֿאַרמאָג איז די ראָסע נאָך פֿראַסטיג-קיהל,
פֿאַרהאַרבסטיגע צייט.
איינס האָט זיך געוואָרפֿען אַרום שטריק און סלום,
פֿאַרבלוטיגט די קינדערישע לים,
און דאָס צווייטע האָט צוגעשפּאַרט קניהענדיג זיך צו דער ערד,
האָט דער שטריק געצויגען ביים האַלז,
און ס'האָט אַרויסגעבליקט עפעס אַלין,
און האָט זיך צון עפעס איינגעהערט,
און דאָס דריטע האָט שמיל געצימערט,

קוהקינדער

אין האָט זיך געטוילעט צום סלופ פֿאַר קעלט ;
דאָס דריטע איז קראַנק (און דער מאָרגען איז קיהל)
און הוסט אזוי שטאַרק
מיט עפעס אַ מענשליכען קול.
זיי וועלען עס שלעפען היינט מאָרגענס צום מאַרק,
און אין מיר איז אַזאַ שמילער צער.)
און דאָס פֿערטע, דאָס זיבענטאָגיגע קינד,
האָט אַלין געוויינט, געוויינט,
דורך דער גאַנצער נאַכט, ביז אין מאָרגען אַריין,
ביז מ'האָט עס געפֿאַיעט פֿון קאַלמען קוואַל,
ווען ס'האָט זיך דערמאַנט אן דער ליבע אין שטאַל,
אַן דער ליבע פֿול וואַרימער, ווייסער מילך,
זיבען טאָג פֿון געבוירען, איין שעה פֿאַרין טויט,
אין בלוטאיבערנאַסענעם הויז.

דער תוכן פון

די נאקעטע לידער

זייט
8

הקדמה

I

געזאנג פֿון געזאנגען

17
19

געזאנג פֿון דער דערפֿולונג
מאמע ערד

II

די נויט

25	די נויט
26	וואלד און מענער
27	גאט פֿון די אַרימע
28	אַקענענאיבער פֿון מיין פֿענסטער
30	דער דרייסיגיהריגער
31	די דרייסיגיהריגע
32	איך האָב געזעהן אַ פֿרוי
34	שטאַט־נייסט
35	שטאַט־נויט
36	שטאַט־שרעק
37	טרוקעניש
38	שוואַנגערע פֿרויען
39	די פֿאַרשטויסענע צו די אַרימע
40	היימלאָזע
41	פֿויל־לעבען

III

שט ארבען

- 45 נאכט אָהן רוה
46 פֿון געבראַכענעם בליק
47 אַנדרווינגוס מויט
48 מוימע קינדער
50 די משפּחה ראָויטש
52 שוין פראַוועט דער לעצטער וואָרעם זייז מעודה

IV

פֿרויען-נשמה

57	סענטימענטען
58	טרערען
59	געפיהל פֿון איינזאמקייט
60	דער מאַן
61	אָסיען
62	שמנים נצחון
63	און נאָר בעלעכטער
64	שפיטאל-נאָכט
65	די פֿאַקעל ווילען
66	טויטשריי אינמיטען נאָם
67	דער נשמה'ס חשבון

V

ליבע פֿון יחידים

71	מעג פֿון יונגער ליבע
72	דאָס ליבעס-ליד
74	אַ שמיל רויזענליד
76	די ליבע *
77	ציימיגע ליבע
78	ציימיגע ליבע
79	אַ יונגע שוואַנגערע פֿרוי
80	פֿאַרנענגליך איז
81	דאָס לעצטע ליבעס ליד
82	קינד
84	מוטער
85	מוטער

VI

נ א ק ע ט ע די כ ט ע ר נ ש מ ה

89	וואָס איז דער דיכטער
93	די פֿרייד
95	דער ענאָצענטריקער
96	דער שטן און איך
97	געוויסען
99	חלף
101	איינזאַמקייט
102	גריבלער'ס נשמה
103	שטן צופֿעליגקייט
105	דעם סטאַאיקערס ליד
106	וואַסער-טרינק-ליד
107	אומענדליכקייט
109	איבער שטאַלן
112	הימנוס צו דער רוסישער שפראַך
114	הימנוס צו דער פֿראַנצויזישער שפראַך
116	דאָס איינזאַמע ליד פֿון מיין לעבען
118	מאַניפֿעסט צו די גראַפֿאָמאַנען
120	די וואס לעזען נישט קיין לידער
122	הימנע

VII

דעם לעסטערערס לידער

127	דעם לעסטערערס ליד געגען דעם גאָט
129	טאָלסטאָישע אידיליע
130	עולם-הבא
131	עולם-הזה
132	יהוה
133	דריטויזענד יאָהר

VIII

אין שמו"ר

137	פרייהייטגעדאנק
138	פרייהייטגעניזם
140	דאָס ליד פֿון דער יוגענט
141	לעצטע נאָכט אין די קאַזאַרטעם
142	ליבקנעכט
143	נאַוורילאָ פּרינציפּ
146	די אידעאַליסטע
148	פֿאַלקס־פֿירער
151	פֿאַלק
154	מפּלה
156	דער מאַן פֿון פֿאַלק
159	יודיש!
161	פֿאַהנעגליד
163	די תּפּלה פֿון אַ רעוואָלוציאָנער

IX

ווענטאָריש עוואַנגעליום

167	פּראָלֹג
168	פּערד
171	פּלייטפּרעסער
173	נױט־שחיטה
175	קוה־קינדער

פון דעם אייגענעם מחבר:

★

אויף דער שוועל . . .
יגענד-פאָעזיע, לעמבערג 1912

★

17 געדיכטען
אין דעם זאמעלבוך "אינטער אַרמא" ווין 1918

★

רואיגענגראָז
געדיכטען ווין 1917

★

שפינגאָז
פאָעטישער פרוב, ערשטע אויסגאבע ווין 1918
צווייטע פֿאַרענדערטע אויסגאבע ווין 1921

★

צוגעגרייט ווערען:
פרעהיסטאָרישע לאַנדשאַפֿטען און באַלאַדען

★

געקליבענע לידער
4-5 בויגען

★

גאליציע
אַן אַנטאָלאָגיע פֿון גאליציש-יודישער דיכטונג

★

פ א ר ל א נ
"ד ע ר ק ו א ל"
א ו ין
ק א א פ ע ר א ט י ו ו ע
א פ ט י ל ו נ נ
"ק ר י ט י ק"
ו ו ין

VERLAG »DER KWALL«
WIEN II. TABORSTR. 7/12

יצחק לייב פריץ: פראגמענמען מיט
א הקדמה פון משה זילברג.

מענדעלע מוכר ספרים: פראגמענ-
מען מיט א הקדמה פון משה גראָס.

יעקב דינענזאָהן: יאָסעלע מיט א
הקדמה פֿון בן יעקב.

שלום עליכם: פראַגמענמען מיט א
הקדמה פֿון מ. זינגער.

שמעון שמואל פרוג: געקליבענע
לידער מיט א הקדמה פֿון מלך ראויניש.

אלע די ביכער זענען רייך באצירט פֿון
אוריאל בירנבוים.

י. נ. לינעצקי: דאס פוילישע יונגעל
מיט א הקדמה פון משה זילברג.

אוריאל בירנבוים-אלבום: צייכ-
נונגען צו: שלום עליכם, י. ל. פריץ,
מענדעלע מוכר ספרים, ש. ש. פרוג,
יעקב דינענזאָהן.

עס ווערט צוגעגרייט אַ שורה ווייטער-
דיקע ביכער.

קאָאָפּעראַטיווע אָפּטיילונג "קרימיק"
ביים פֿאַרלאַג "דער קוואַל":

״קריטיק״ ליטעראַרישע מאָנאַטשריפט
רעדאַגירט פֿון משה זילבורג. ערשיינט
כסדר זינט פֿעבער 1920. מיטאַרבייטן פֿון
די בעסערע יוגנט, יודישע, ליטעראַרישע
כוחות פֿון דער און פֿון יענער זייט ים.

יוסף לעווי: פֿרומע געוואנגען,
געדריכטען.

בער האָראָוויץ: פֿון מיין היים אין
די בערג, געדריכטען.

דוד קעניגסבערג: הונדערט סאָך
נעמען.

מייט-ציקלום: זאַמלונג, פֿראַכט-
אויסגאבע (אויספארקויפּט).

משה זילבורג: וואס איך האב איך
צו זאגען. ניי בעארבייט סעפּאַראַט
דרוק פֿון דער צייטשריפט ״קריטיק״.

מלך ראָוויטש: שפּינאַזאַ, א פּאָעמאַ,
צווייטע פֿאַרענדערטע אויסגאבע.

מלך כּמיעלניצקי: אויף א שטילער
סטעשקע, לידער.

עס ווערט צוגעגרייט א גרויסער ליטע-
רארישער זאַמעלבוך, וואָס וועט
האַבען אַ באַזונדערע גרויסע אָפּ-
טיילונג פֿאַר דער יוגער אוקראַיניש-
יודישער ליטעראַטור.

